

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2032
2,90 € | 2 SETEMBRE 2018

El matrimoni Dueñas Farreres, pares de tres fills, expliquen el seu testimoni.

EN PRIMER PLA (P. 8-11)

La fe, a l'escalf de la llar

La transmissió de la fe en la família és un element essencial
per afrontar la secularització

Any
Pompeu
Fabra
2018

POMPEU FABRA,
mestre de la llengua

P. 36-37

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

☐ Edició en castellà☐ Domiciliació bancària (ompliu ordre adjunta)

--	--	--	--	--	--

08014 Barcelona

Signatura del titular

Conèixer-se és reconèixer-se

El juliol passat va morir el cardenal Jean-Louis Tauran, president del Consell Pontifici per al Diàleg Interreligiós des del 2007. Molts el recordem: el 13 de març del 2013 va ser l'encarregat d'anunciar a l'Església i al món el nom del papa Francesc des de la balconada de Sant Pere. Ja aleshores en la seva parla i en els seus gestos eren palesos els efectes del Parkinson, malaltia amb què ha conviscut, amb admirable elegància i fins i tot fi humor, els darrers deu anys. «Mai no he sentit cap queixa dels seus llavis», declarava el seu col·laborador, el sevillà Mons. Miguel Ángel Ayuso, arabisista i islamòleg, i secretari d'aquest Consell Pontifici.

A l'Àrabia Saudita, Tauran recordava oportunament que allò que avui ens amenaça «no és l'enfrontament de civilitzacions, sino d'ignoràncies i radicalisme». Podia dir sàviament «conèixer-se és reconèixer-se» perquè tenia interioritzat l'autoconeixement. Segons aquest hàbil diplomàtic francès, el futur passa per l'educació. En una entrevista el novembre de l'any passat, l'endemà de l'atemptat a la mesquita de Rauda, al Sinaí, llançava una nova crida als homes de bona voluntat perquè continuessin treballant pel diàleg, la pau i la llibertat. Una invitació reiterada al maig en el missatge als musulmans

pel Ramadà. El cardenal reconeixia que l'Islam té «diferències irreconciliables» amb el cristianisme, però també molts punts en comú. Pot arribar a predicar la violència, però també està avançant cap a una sana laïcitat. I les peticions de reciprocitat entre països musulmans i cristians són justes si s'entenen bé, però no poden llançar-se des de l'«ull per ull». L'imam de Burdeus, el teòleg Tareq Oubrou, declarava que la mort de Tauran és «una gran pèrdua per a la pau del món».

En el missatge de l'octubre passat a la comunitat hindú, *Cristians i hindús, més allà de la tolerància*, publicat durant la festivitat de Deepavali —una festa que també fa palesa la necessitat d'avançar cap a la llum de la Veritat des de la ignorància i la infelicitat—, Tauran posava en evidència el desafiament contra la intolerància que és causa de violència a tantes parts del món. I adreçant-se als budistes, en el missatge de felicitació per les festes de Vesak —la celebració més destacada d'aquesta doctrina—, l'abril passat exhortava a treballar units contra la corrupció per una cultura de la legalitat i la transparència.

Que en pau repòsi i que el seu testimoni ens esperoni a conèixer-nos, a conuiuïre i a enriquir-nos sàviament a partir de la diferència.

Contingut

03
Editorial

05
La setmana

06
Opinió

08
En primer pla

12
Opinió

15
Vida eclesial

22
Església en el món

24
Reportatge

28
La veu dels pastors

30
Biblia

32
Litúrgia

34
Espai lectors

36
Cultura

39
Laudato Si

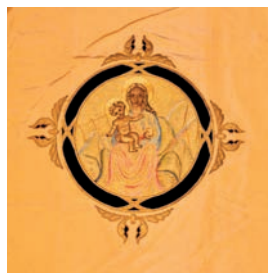
46
Agenda

47
Des del carrer

Amèrica: una Església en missió

PÀGINA 22

18
Nova etapa
de la
Confraria
de la Mare
de Déu de
Montserrat

L'Església, santa... i pecadora

PÀGINA 16

Cristians àrabs a Terra Santa

PÀGINA 24

21
Valentí Miserachs

38
Cor de cambra

La setmana en tuits

MÍRIAM DíEZ @miriamdiez
Directora de l'Observatori Blanquerna de Comunicació, Religió i Cultura

El clericalisme ha fet molt de mal. Ja fa temps que ho advertim. Urgeix abandonar mentalitats i sistemes. Purificar, i no només resant amb els ulls tancats i mirant al cel. Resant de veritat, arremangant-se i treballant per un món en què no hi hagi abusos de poder

CARME BERGÉS @BergesCarme
Directora del Museu Comarcal de Cervera

Avui de passeig per Cervera amb en Pep Cruz en el rodatge d'un documental sobre els 425 anys del bisbat de Solsona. Tot un plaer explicar una mica d'història sobre la Universitat de Cervera

GERARDO PISARELLO @G_Pisarello
Primer tinent d'alcaldia de Barcelona

En aquesta casa ens van col·locar dues bombes i van segrestar el pare, Angel Pisarello, advocat defensor dels drets humans assassinat per la dictadura el 1976. Avui hi torno amb els fills per constatar que no ens han vençut, que qui deixa petjades ni mor ni desapareix

PICANYOL @picanyol_j
Dibuixant i guionista de còmics
Diu el psiquiatre Norman Doidge que la pornografia activa l'àrea del cervell relacionada amb el desig de plaer però no la seva satisfacció. És així com la pornografia ha arribat a ser un gran negoci, que en el seu creixement cada vegada trenca més límits i esdevé més pervers

Zoom

EDUARD BRUFAU

Un any després del atemptats de Barcelona i Cambrils es continuen produint atacs terroristes: a Cornellà un home va ser abatut quan es disposava a atacar amb un ganivet una agent en una comissaria dels Mossos; als afores de París un altre home també va ser abatut després d'apunyalar mortalment dues persones i ferir-ne greument una altra. La convivència amb el terrorisme islàmic de «baixa» intensitat sembla inevitable.

Freqüències

RàdioEstel

106.6 FM

Comarques de Barcelona: Barcelonès, Vallès Oriental, Vallès Occidental, Baix Llobregat, Anoia, Alt Penedès, Selva i Maresme

93.7 FM

Catalunya central: Bages, Osona, Solsonès, Berguedà, Segarra, Anoia, Conca de Barberà, Alt Camp i Vallès Occidental

100.6 FM

Comarques de Tarragona: Alt Camp, Conca de Barberà, Alt Penedès, Baix Penedès, Tarragonès, Garriguès, Priorat, Ribera d'Ebre i Camplí

103.4 FM

Comarques de Girona: Alt Empordà, Pla de l'Estany, Garrotxa, Gironès, Baix Empordà, Cerdà i Selva

90.1 FM

Terrassa, Baix Camp, Priorat, Ribera d'Ebre, Baix Ebre i Montsià

95.8 FM

El Garrotxa: Camplí i Baix Penedès

96.4 FM

Vic i Osona

91.5 FM

Lleida

104.4 FM

La Cerdanya

105.0 FM

La Seu d'Urgell - Terra de Ponent: Urgell, Pla d'Urgell, Alt Urgell, Noya i Segarra

106.9 FM

Era Val d'Aran

107.5 FM

Principat d'Andorra

L'efemèride de la setmana

6 de setembre de 1891:

els mestres Lluís Millet i Amadeu Vives funden l'Orfeó Català.

JESÚS RENAU
Jesuíta

Desitgem Déu de mil maneres

PENSANT-HO MILLOR

El desig de Déu

Indefinible, no té gaires raons ni explicacions, es viu, se sent en forma de set espiritual. Moltes onades de la vida s'estavellen en aquesta roca i obren un camí desconegut. Desitgem Déu de mil maneres. Reflexió sobre tres: per desenganys, per pròpia felicitat i per alteritat.

—Per desenganys. Després d'haver begut en les satisfaccions de moltes sensibilitats, hem experimentat un buit inexplicable. També hem palpat com d'efímer és l'èxit, com de transitòria és la il·lusió i quins canvis sobtats es donen en els amors que semblaven segurs i per sempre. D'aquí i de lluny ens arriben impactes de tanta crueltat, d'abusos plens de perversió, del menyspreu de realitats humanes elementals. Experimentem la impotència i la caducitat de realitats treballades i estimades... i un llarg etcètera. I ens entra el desig de Déu, potser sense aquest nom (una D, una E i una U). Sabem alguna cosa d'Ell o quasi res, però el cor el cerca, el busca, espera un consol, una comprensió i especialment una promesa. Aquella que expressava Juliana de Norwíck: «Al final tot acabarà bé».

—Per pròpia felicitat. La plenitud, el goig, l'estimació, la comprensió, la unió... en tants moments de l'existència ens assenyalen un camí que ara sabem que és de

trànsit, perquè estem sotmesos al temps i a l'espai. Ens assenyalen també que es pot donar una plenitud permanent, la felicitat. On la podem cercar? Existeix? Hi ha a cap espai o lloc una plenitud permanent que no sols mantingui el goig, sinó que el faci créixer indefinidament? No pot ser una idea, és molt més que un sentiment, ha de tenir rostre, palpitació, amor. Aleshores és quan brolla el desig de Déu. Ell és la felicitat, la meua, la de tots, la universal.

—Per alteritat. Ens hem oblidat de nosaltres mateixos. Hem buidat l'ego conscient de l'ànima, la quietud ens ha obert la porta al Misteri i hem palpat, ni que sigui una vegada a la vida, que som habitats per un Amor absolutament fidel i gratuït. Sabem que hi és. Que no és el fruit de la nostra limitació i imaginació, perquè potser l'hem vist reflectit en altres i en espills de la natura i l'univers. Primer ho hem experimentat ni que sigui en un grau mínim (que no per petit és increïble), després ajudats pel mateix Misteri li hem ofert la nostra fe i la nostra bona voluntat. Es desvetlla tot un procés en què el centre és Ell, Déu, i el que nosaltres intentem posar és humilitat, acolliment, memòria, i sobretot el que més ens consta que Ell vol, amor i justícia envers els altres.

UN NOU LLINDAR

Compromesos amb la Cura de la Creació

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Una vegada més el papa Francesc ens convida a pregar per la Cura de la Creació. La pregària, tanmateix, ens ha de portar a actuacions transformadores. Sensibles com som al tema ecològic no podem restringir-ne el significat. És ecologia la llum, l'aigua, la terra, la vida vegetal i animal, els grans espais del planeta fins als últims llinars, però també la ciutat, el poble, els carrers, els llocs de convivència, el pis o l'apartament; i també el patrimoni cultural, artístic, històric de cadascú i de cada comunitat.

Amb aquestes paraules, l'any 1990 els bisbes de les Illes Balears introduïen la carta pastoral *Ecologia i turisme a les nostres illes, pautes per a una actuació cristiana*. Era un moment d'essencial sensibilitat, i avui el plantejament continua vigent. «Les nostres illes pateixen greus problemes ecològics—deien els bisbes— que són una amenaça per a l'equilibri natural i humà que tots desitgem i necessitem...» Ho podem continuar afirmant? Les causes principals d'aquesta situació segueixen estant bàsicament en l'home quan és atret per un afany desmesurat de lucre immediat. Certament, el problema és ample i s'estén més enllà de la nostra geografia illenca.

Cuidar la natura
implica sempre
estimar les
persones

Ara, a l'any 2018, és el papa Francesc qui ens diu —referint-se a la Creació— que «aquesta germana clama pel dany que li provoquem a causa de l'ús irresponsable i de l'abús dels béns que Déu hi ha posat. La violència que hi ha en el cor humà, ferit pel pecat, també es manifesta en els símptomes de malaltia que advertim en el sòl, en l'aigua, en l'aire i en els éssers vivents. Per això, entre els pobres més abandonats i maltractats, hi ha la nostra oprimida i devastada terra, que “gemega i sofreix dolors de part” (Rm 8,22). Oblidem que nosaltres mateixos som terra (cf. Gn 2,7). El nostre propi cos està constituït pels elements del planeta; el seu aire és el que ens dona l'alè i la seva aigua ens vivifica i restaura» (LS 2).

Abús i irresponsabilitat, dos termes que mostren allò que ens ha fet i ens fa mal, i que hem de revisar a fons i superar. Per tant, fem cas d'aquesta nova crida que el papa Francesc ens fa, ja que cuidar la natura implicarà sempre estimar les persones.

Les famílies a la llum de la Paraula de Déu

La transmissió de la fe en la família, un element essencial per afrontar la secularització

La cerimònia inaugural de la IX Trobada Mundial de les Famílies es va celebrar de manera simultània a les 26 diòcesis d'Irlanda.

JAVIER DUEÑAS
«Conèixer Déu va més enllà de la tradició; la fe s'ha de viure durant tot l'any»

Un dels principals reptes als quals ha de fer front l'Església actualment és l'envelliment dels feligresos. La falta d'interès per part dels joves, sumada a la progressiva secularització de la societat, han fet que quan entrem a una església ens trobem que la gran majoria de fidels són d'edat avançada. Paradoxalment, però, els joves i els infants segueixen apuntant-se any rere any a catequesi per obtenir els sagraments de la comunió i la confirmació. És per aquest motiu que la reflexió que s'ha fet tota l'Església els últims anys s'ha centrat a resoldre una qüestió principal: saber per què tots aquests joves una vegada completen el procés d'iniciació al cristianisme amb els sagraments de la comunió i la confirmació deixen de freqüentar les esglésies i s'obliden de tot el que hi han après.

D'aquesta qüestió parla precisament la segona de les catequesis de la IX Trobada Mundial de les Fa-

mílies que s'ha celebrat a Dublín del 21 al 26 d'agost, i que es titula *Les famílies a la llum de la Paraula de Déu*. El text, a part d'ensenyar l'exemple de la Sagrada Família, també fa referència a tots els joves que han perdut l'interès en l'església, i dona una solució que va molt relacionada amb la Paraula de Déu a la família: «És impossible que un jove tingui el desig d'anar a l'església si no experimenta la concreció de la Paraula de Déu a casa seva i a la vida quotidiana».

Tal com proposa la catequesi, ha de ser la mateixa família el lloc original en què es transmeti la narració de l'experiència de la Paraula divina, perquè d'aquesta manera els joves no vegin la fe com una ensenyança de normes i pràctiques, sinó com una «veritable experiència viva i concreta de Déu».

La transmissió de la fe en la família

Un exemple del que suposa transmetre la Paraula de Déu en

la vida quotidiana de la família el trobem en el matrimoni format per Javier Dueñas i Maria Farreres, pares de tres fills als quals han educat en la fe cristiana: «Volem que els nostres fills descobreixin què significa la fe, i que descobreixin que Déu és amor.» Com exposa aquest matrimoni, en un principi la manera que tenien d'explicar la Paraula de Déu als seus fills es basava simplement en els costums i en la tradició, fins que van veure que els calia aprofundir-hi: «Teniem una base catòlica i cristiana, però amb el pas del temps ens vam adonar que conèixer Déu va més enllà de la tradició, i que la fe s'ha de viure tot l'any».

Aquesta afirmació fa referència precisament a una de les tesis que podem trobar dins la catequesi *Les famílies a la llum de la Paraula de Déu*, que explica que viure la fe dins la família va molt més enllà de complir amb les tradicions cristianes. La Setmana Santa, el Nadal o la Pasqua, per exemple, són festes que la majoria de famílies celebren simplement per seguir la tradició, sense parar-se a pensar què s'està celebrant: «És molt important fer entendre als fills per què fem totes aquestes festes, però encara ho és més viure-les també dins de casa», explica la Maria. I és que un dels problemes que el matrimoni Dueñas Farreres ha advertit els últims anys a través de les amistats i altres famílies properes és la profunda separació que s'està fent entre la festa litúrgica i la vida quotidiana: «Arriba el Nadal i la gent ho celebra a missa, però prèviament hi ha un període d'Advent que poques famílies segueixen. Nosaltres encenem una espelma cada setmana, ens reunim i parlem del que esperem amb l'arribada del Senyor, perquè és important viure la festa també a casa, i els responsables que això passi som els pares.»

Aquesta tasca de catequització dels fills és cada vegada més important degut a la poca cultura religiosa que s'ofereix als col·legis, un lloc que, com explica la Maria Farreres, segueix la tendència del món actual: «Últimament el món

Dos dels fills del matrimoni Dueñas Farreres durant la comunió del més petit.

s'està encarregant d'expulsar Déu de les nostres vides; al col·legi la cultura religiosa és molt pobre.» És per això que tant el Javier com la Maria intenten que els seus fills aprenguin a viure la fe en la vida quotidiana: «A casa nostra Déu sempre hi és present. Per exemple, quan dinem o sopem sempre intentem parlar del Senyor adaptant passatges de la Bíblia al que està passant a la realitat.»

La fe com a element cohesionador en la família

Un altre dels avantatges que el matrimoni Dueñas Farreres destaca de viure la Paraula de Déu a la família és el paper de la fe com a element cohesionador i essencial

MARIA FARRERES
«Últimament el món s'està encarregant d'expulsar Déu de les nostres vides; al col·legi la cultura religiosa és molt pobra»

per superar les adversitats. La importància de la fe en temps de crisi i dificultats familiars és una qüestió de què també es parla a la segona de les catequesis tractades aquesta setmana a la Trobada Mundial de les Famílies.

En l'últim apartat de la catequesi, dedicat a la reflexió, es pregunta a les famílies si utilitzen la Paraula de Déu per trobar-hi llum i suport en els moments de dificultat. «Si no poses Déu per damunt de tot, aquest matrimoni no funcionarà bé, perquè és Ell el qui condueix la teva vida i la teva família», explica el Javier. La mateixa catequesi *Les famílies a la llum de la Paraula de Déu* proposa viure el sacrament del matrimoni com una

continua celebració de la Pasqua, un fet que moltes parelles obliden un cop s'han casat.

Per recordar aquesta idea i reforçar els valors comuns entre els membres de les parelles, fa quatre anys que el matrimoni Dueñas Farreres va decidir entrar a formar part de l'equip de formació del curs de preparació matrimonial de la basílica de Santa Maria del Mar de Barcelona. Tot i que la majoria de les parelles que s'hi apunten ja fa molts anys que conviuen, el Javier i la Maria hi comparteixen la seva experiència en el matrimoni, i els expliquen que la fe ha estat el pilar fonamental en la seva relació: «Només els podem ensenyar que Jesús és amor, i els animem que el posin com a base de la seva vida».

El curs té una durada de dos dies, i comprèn una primera aproximació a la fe, que es fa el dissabte, i una explicació del sacrament del matrimoni, que es fa el diumenge, en què intenten explicar la importància que té el moment de l'acceptació i del compromís: «Intentem que les parelles es fixin en les paraules que pronuncien al casament, perquè el matrimoni és un sacrament molt important que acostuma a passar molt ràpid.»

I és que, com explica el Javier, moltes parelles no s'adonen de la importància del matrimoni fins que fan el curset, i això fa encara més necessari aprofitar al màxim els dos dies que tenen per transmetre la seva experiència i coneixements.

Va ser precisament a través d'una parella (que també forma part de l'equip de formació de Santa Maria del Mar) que el Javier i la Maria van descobrir les catequesis que proposa la Trobada Mundial de les Famílies celebrada a Dublín. Com explica el Javier, són la millor manera per «descobrir què és la família i veure que Jesús, Josep i Maria no deixaven de ser una família més que es preocupava per seguir els passos de Déu». De la mateixa manera, ell i tota la seva família intenten seguir els seus passos per arribar a ser una família més a la llum de la Paraula de Déu.

QUIQUE FERNÁNDEZ
Animador bíblic

L'1 d'agost la Congregació de la Doctrina de la Fe va fer pública la decisió del Papa de canviar el punt 2.267 del Catecisme referent a la pena de mort. En la carta firmada pel cardenal Ladaria se'ns presenten motius importants per a aquest canvi, que podem resumir il·luminats per la Paraula:

- Un aprofundiment de la misericòrdia de Déu, que es fa garant de tota vida i la seva dignitat, fins i tot d'aquell que fa greument el mal. Déu Pare Creador, sense treure gens de gravetat al pecat de Caín, li assegura que defensarà la seva vida (Gn 4,15).
- Fugir d'una moral amarada del concepte de retribució: sembla com si la pena de mort fos un càstig inevitable per a mals molt greus. Déu no és així. Ens ho va explicar molt didàcticament Jesús en

PUNT DE VISTA

«Doncs jo us dic...»

la paràbola del Pare que estima i perdona (Lc 15).

- La coherència doctrinal tant pel que fa al que va dir i fer Jesús, com ens narren generosament els evangelis, com també pel que fa a altres temes morals, i especialment els que tenen a veure amb la defensa de la vida (avortament, eutanàsia...)
- La continuïtat progressiva amb el magisteri anterior. Progressiva perquè és el que Jesús va fer respecte l'Antiga Aliança. No va venir a abolir-la sinó a superar-la. Per això tantes vegades diu Jesús als evangelis: «Ja sabeu que es va dir... doncs jo us dic...». Aquesta conti-

Si la pena de mort és cruel no pot ser de Déu, no pot formar part del corpus doctrinal de l'Església de Crist

nuïtat es dona respecte les paraules de Joan Pau II: «Que es decideixi abolir la pena de mort, que és cruel i innecessària» (27.1.1999). Si és cruel no pot ser de Déu, no pot formar part del corpus doctrinal de l'Església de Crist.

Arribem a la pregunta que hauria de ser clau per a un cristià: què faria Jesús? Realment podem pensar que Jesús aprovaria una condemna a mort? No només sabem el que va dir i fer Jesús, també sabem el que Jesús ens va dir que féssim: «Us ho asseguro: tot allò que lligueu a la terra quedarà lligat al cel, i tot allò que deslligueu a la terra quedarà deslligat al cel» (Mt 18,18).

No es tracta de la pena de mort, o almenys no només d'això, sinó d'una cosa més profunda; es tracta de com vivim la nostra manera de ser cristians, d'una característica essencial del catolicisme: la comunió eclesial.

DES DEL MONESTIR

Ecumenisme a Medellín

Ara que se celebra el 50è aniversari de l'Assemblea de Medellín, que vaig viure de prop, crec que serà d'interès deixar constància d'una anècdota poc coneguda.

Assistien com a observadors representants de diverses Esglésies cristianes, i entre ells hi havia *frère* Robert, que aleshores era el segon de Roger Schutz a Taizé. No sé com és ara, però aleshores a l'Amèrica Llatina hi havia poc ecumenisme i molta tensió entre catòlics i protestants. Aquests, finançats des dels Es-

Fr. Robert, en nom de tots els observadors no catòlics, va adreçar a la presidència una carta en què demanava la comunió

tats Units, feien proselitisme reparant *mercaditos* (bosses d'aliments) entre els qui els seguien. En contrast amb aquesta tàctica, a Taizé havien fet durant tot un any una col·lecta i Fr. Robert la va oferir a l'episcopat llatinoamericà, i va renunciar a fer aquell proselitisme. A l'assemblea hi regnava una gran germanor, i Fr. Robert, en nom de tots els observadors no catòlics, va adreçar a la presidència una carta en què demanava la comunió. Invocava el Vaticà II, que havia autoritzat que, entre les Esglésies que celebren sagraments vàlids, en cas de manca de ministres de la pròpia Església es poguessin administrar reciprocament els sagraments «en cas d'urgència». I Fr. Robert deia: «I què hi ha de més urgent que la caritat que ens ha aplegat?» (al·lusió a 2 Cor 5,14: «La caritat de Crist ens urgeix»). El to de la carta i el clima de fraternitat imperant van

HILARI RAGUER
Monjo de Montserrat

fer que aquella carta suscités una simpatia general, però qui prendria la decisió?

Presidia l'assemblea (si no recordo malament) el cardenal Samoré, president del Celam, que va esquivar el problema dient que, segons el decret del Vaticà II invocat, hauria de dictaminar la urgència «l'ordinari del lloc», i va passar la patata calenta a l'arquebisbe de Medellín, Tulio Botero Salazar, que va decidir que si d'ell depenia, endavant. I van combregar tots els observadors. Però aquell mateix dia, o potser l'endemà, va arribar del Vaticà la prohibició terminant de repetir-ho, i Mons. Botero Salazar va ser severament amonestat. Ara són freqüents les intercomunionis, però aquest és, que jo sàpiga, l'únic cas oficialment autoritzat per la jerarquia.

SABER ESCOLTAR

Proverbi àrab

«No diguis tot el que saps, no facis tot el que pots, no et creguis tot el que sents, no gastis tot el que tens perquè... qui diu tot el que sap, qui fa tot el que pot, qui es creu tot el que sent i gasta tot el que té, moltes vegades... diu el que no convé, fa el que no hauria de fer, judica el que no veu i gasta el que no pot.»

Aquests pensaments recorden argumentacions dels llibres sapiencials de l'Antic Testament. De la mateixa manera que argumenten sobre la saviesa, el proverbi va cap a unes conclusions de sentit comú. D'una cosa se'n dedueix una altra. L'autor tenia una manera recta de pensar que desemboca en la virtut de la prudència.

Jesús, a l'evangelí, insisteix en la prudència dels seus seguidors. Han de ser prudents com els co-

loms i astuts com les serpents. Les verges han de preveure la quantitat d'oli necessària per poder tenir encès el llum per quan arribi el nuvi. Cal apostar a fons per la joia preciosa descoberta en un camp. L'administrador falsament prudent ha d'esdevenir un exemple per als fills de la llum, és a dir, la vida cristiana vista com una prudència veritable. El majordom, que rep el perdó de l'amo estafat, ha de ser capaç de perdonar l'amic que li devia xavalla.

El proverbi té la seva raó. El bon raonament demana la mesura del que és generós i bo de cor. Del realista, no del que viu de falsos ideals, sinó del que toca de peus a terra. El que viu la bona nova del més gran de tots els mestres i savis, nostre Senyor Jesucrist.

Atenció al proverbi: mira de dir

JOAN GUITERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

només el que és convenient. No facis mai el que no s'ha de fer. No et creguis tot el que sentis dir. Gasta el que puguis, però no siguis avariós.

Segueix el passos de Jesús, que és el nostre model. Preguem-li per assolir la virtut. Demanem-li la força per saber encertar en els afers de l'existència i, quan errem, supliquem-li perdó. A fe que és generós. I recorda que la Prudència és la virtut que ajuda a fer bé les coses.

El proverbi va cap a unes conclusions de sentit comú

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

A PROPÒSIT DE...

Treball

Des de menut que escolto el comentari bíblic «et guanyaràs el pa amb la suor del teu front», que es considera com un càstig pel pecat del Paradís i la palada que cadascú hi va afegint. Però limitar-nos a aquest sentit és una maniobra falsa, que inclina a fugir-ne si es pot.

Treballar és digne i saludable. Considerar que és treball tot el que està tarifat i fa guanyar diners és erroni. Sempre m'ha agradat el treball manual, no ho nego.

Durant la vida sacerdotal he exercit diverses ocupacions. Més d'una temporada, dedicat a l'ensenyament. En aquests períodes rebia un sou que acreditava a la vista de tothom que era un treballador. Però més que suor fent classe, la conseqüència va ser irritació nerviosa, que em desequilibrava la salut. Ho

vaig deixar i em vaig incorporar a una feina de peonatge en una fusteria durant més de deu anys. Treballava, però no era capellà obrer. A l'època de seminarista vaig tenir notícia del famós *La France, pays de mission?*, i vaig llegir tancat en un armari i il·luminat per una espelma *Les saints vont en enfer*, de Gilbert Cesbron. Ho dic perquè es compregui la mentalitat que es tenia respecte de les lectures en aquesta institució. Vaig conèixer i vaig gaudir dels consells personals de Mons. Ancel, bisbe obrer. Vaig admirar els

Considerar que és treball tot el que està tarifat i fa guanyar diners és erroni

prêtres ouvriers, però mai no vaig viure la seva mística de missioners en el món del treball; això meu era una altra cosa.

Treballava mitja jornada, exercia feines de peó. El que feia més por era descarregar un camió de taulons a l'estiu o al rigorós hivern. La tasca es feia exclusivament a mà. Una a una es descarregava cada fusta i, d'acord amb l'abundància de nusos, es dipositava en una pila o en una altra. Feina penosa, però saludable, i com que cobrava, per a la gent sí que era aleshores un autèntic treballador. La veritat és que guanyava menys, però tenia més bona salut mental i em podia entregar més, en pau i il·lusió, a la vocació sacerdotal. No hi ha res millor que ensenyar a qui no sap, res pitjor que pretendre ensenyar a qui no vol aprendre.

SIGNES D'AVUI

La violència com a estratègia

Un dels camins que s'està practicant per solucionar el conflicte entre Catalunya i Espanya implica l'ús de la violència com a estratègia. Sabem on comença, però no podem ni albirar on acaba. Tan imprevisible com perillós. S'està desoïnt sistemàticament la lúcida nota de la Conferència Episcopal Tarraconense: «Existeix un problema polític de primer ordre que obliga a buscar una solució justa a la situació creada que sigui mínimament acceptable per a tothom, amb un gran esforç de diàleg des de la veritat, amb generositat i recerca del bé comú» (16 de febrer del 2018).

En què consisteix l'estratègia? Primer pas: els seus líders han de fer arribar nítid i clar el missatge «ordre i seguretat» per sobreviure a les fluctuacions i a la por. Segon pas: crear

una confrontació directa i agressiva contra tot el que es considera propi de l'adversari. Sense deixar-ne passar ni una. Convertir qualsevol realitat en conflicte. Demonitzar des de símbols fins a colors. No es tracta de construir discurs sinó de destruir els altres. Polarització absoluta. En contra del seu mateix missatge, generar desordre i inseguretat. Dificil de dur a terme sense la connivència d'altres poders i forces. Tercer pas: arribar a la violència, és a dir, obtenir

Sabem on comença, però no podem ni albirar on acaba

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

de l'adversari una resposta violenta. Quart pas: imposar el missatge «ordre i seguretat» com a única solució. Retallar llibertats, aplicar articles repressors, control absolut. El pla és tan ambiciós com destructiu de la convivència.

Un exemple: el 10 d'agost gent vinculada a un partit polític va retirar violentament una pancarta de l'ajuntament de Reus. De vegades un tuit il·lumina més. En reproduïxo un de firmat per E.L.: «L'acció és bona. Molt bona. Cal forçar la reacció violenta dels independentistes. El relat del trencament social el tenim ben construït, però calen actes de violència seus per consolidar-lo. Al final saltaran, és qüestió d'insistir-hi.» En poques paraules: la violència com a estratègia d'un pla inacceptable.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

FINESTRA A LA VIDA

Adolescents desvalguts...

Durant aquests dies tots estem amb el cor angoixat davant dels problemes del vaixell *Aquarius* i els seus 141 immigrants. Deixo de banda les qüestions polítiques entre els països de la Unió Europea; deixo de banda també el problema de fons pel qual es dona aquest tipus d'immigració massiva des de l'Àfrica profunda. Parlant amb una amiga d'Angola que està passant uns dies a casa nostra, em deia que durant els vint anys de guerra que van patir al seu país van aguantar i van ser molt pocs els qui van emigrar. I ara viuen la pau al lloc que els ha vist néixer i créixer.

Però sense ficar-me, com he dit, en problemes internacionals que tenen a veure amb el sistema global i en bona part amb la corrupció, cada

vegada més normalitzada en els poders fàctics, penso en un dels problemes més greus que visc al meu voltant dia rere dia: els adolescents que vaguen pels nostres carrers sense ofici ni benefici, sotmesos a la pressió d'uns companys que constitueixen veritables bandes per sobreviure amb tripijocs i que fan créixer el nombre dels sensesostre, ja tan nombrós a les grans ciutats.

De tant en tant apareix a l'Hospital de Campanya de Santa Anna un d'aquests adolescents abandonats a la seva sort. Les seves característiques són sempre força semblants: amb un aparent caire de saberuts i rebels, qualsevol mostra de tendresa els esfonsa i surt el nen de la infantesa que no han tingut.

Arriben a l'edat adulta sovint

sense legalitzar la seva situació i en condicions molt difícils per fer-ho, perquè com que no tenen documentació del seu país, les dificultats, ja grans en una situació normal, es converteixen pràcticament en inviables. Les coses es poden agreujar més: convertits en petits delinqüents, acaben a la presó i la cadena de les seves tragèdies augmenta de baules...

Ara potser acollirem uns seixanta immigrants de l'*Aquarius*, però s'ha previst que se'n farà, dels adolescents —una majoria— que integren el col·lectiu dels acollits?

Convertits en petits delinqüents, acaben a la presó

Vida eclesial

Aquesta setmana l'abat Josep M. Soler ens informa de la nova etapa de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, parlem de l'antologia organística de Valentí Miserachs i ens fixem en la situació dels cristians àrabs de Terra Santa

EDUARD BRUFAU

El Papa reconeix que no s'ha fet prou per emparar les víctimes dels abusos sexuals

L'Església, santa... i pecadora

«Hem descuidat i abandonat els més petits». Amb aquesta contundència es va expressar el papa Francesc a la carta adreçada a tot el poble de Déu el 20 d'agost passat. El document va veure la llum arran de la publicació pocs dies abans d'un informe del Tribunal Suprem de Pensilvània, als Estats Units, que conclouia que al llarg de diverses dècades, només en aquest estat, un miler de menors havien estat víctimes d'abusos per part de 300 adults, la majoria capellans. La dimensió del cas s'afegeix a dos grans escàndols més descoberts els últims mesos: el del capellà Fernando Karadima a Xile —en què Francesc ha hagut de demanar perdó per haver qualificat de calúmnies les denúncies— i el de l'arquebisbe emèrit de Washington i antic cardenal, Theodore McCarrick, que hauria abusat de seminaristes.

A la carta el Bisbe de Roma assumeix que els mecanismes de detecció d'aquests casos i d'atenció a les víctimes no han funcionat com s'ha-

via previst. També reconeix que el conjunt de l'Església no ha estat prou atenta amb les persones afectades, cosa que es contradiu amb l'esperit evangèlic més bàsic: «Sentim vergonya quan constatem que el nostre estil de vida ha desmentit i desmenteix el que recitem amb la veu. Amb vergonya i penediment, com a comunitat eclesial, assumim que no hem sabut ser on calia.» Alhora el Papa reiterava que s'ha fet un gran esforç per fer més eficients els protocols establerts en aquests casos i es mostrava esperançat que d'ara endavant l'Església serà més curosa amb les denúncies de les víctimes. La reunió del Papa amb representants de víctimes d'abusos sexuals a la Trobada Mundial de Famílies a Dublín, Irlanda, s'emmarca en aquesta voluntat.

L'escàndol dels abusos sexuals comesos dins de l'Església és una de les qüestions més difícils amb què es troba el papa Francesc. Els primers casos van esclatar els darrers anys del pontificat de Joan Pau II, sobretot pel cas del capellà mexicà Marcial Maciel, fundador dels Legionaris de Crist. Les víctimes van celebrar que es reconeguessin els crims de Maciel, però es van mostrar molt disgustades perquè malgrat les denúncies que reiteradament havien fet durant anys, el Vaticà sempre les havia titllat de difamació. Poc després també es van conèixer els casos de la Comunitat de les Benaunces i de la Comunitat de Sant Joan, en què els fundadors van abusar repetidament de les religioses.

Les primeres mesures es van posar en pràctica amb Benet XVI.

Les notícies de nous casos sorgien a diverses diòcesis del món i l'evidència que durant molts anys l'Església en lloc d'afrontar els casos els havia minimitzat i fins i tot encobert, va fer que es comencés a parlar de la famosa «tolerància zero». Amb aquesta nova política de control intern semblava que la Santa Seu havia trobat la manera de detectar els possibles nous casos i de prendre mesures contra els culpables. En accedir a la Seu de Pere el papa Francesc va continuar amb la línia encetada pel seu predecessor i l'any 2014 va crear la Comissió Pontifícia per a la protecció de menors, que inclou membres que són antigues víctimes.

Però quan a Roma ja es començava a respirar amb més tranquil·litat, ara fa un any l'ambient es va tornar a enrarir: Marie Collins, membre de la Comissió Pontifícia esmentada —i víctima d'abusos a Irlanda quan era nena per part d'un capellà— va dimitir del càrrec perquè considerava que no hi havia prou col·laboració de la cúria. La mateixa Collins s'ha mostrat crítica respecte la carta pontifícia: «Els comunicats del Vaticà o del Papa haurien de deixar de dir-nos com són de terribles els abusos i que tots els

culpables han de pagar per això. Digueu-nos, més aviat, què esteu fent perquè paguin pel que han fet. Això és el que volem sentir.»

Una reflexió necessària

En la situació actual tothom és conscient que els pròxims mesos i fins i tot anys aniran apareixent nous casos d'abusos, independentment que les mesures previstes siguin més o menys eficients. Aquesta qüestió no es pot afrontar només des de l'esfera burocràtica, jurídica o de transformació d'estructures, sinó que ha de dur tota l'Església a una reflexió més profunda. De fet, Mons. Philip A. Egan, bisbe de Portsmouth, Anglaterra, ha demanat al Papa que convoqui un sínodo

sobre la vida i el ministeri del clergat.

La condició pecadora —de què participa tothom sense excepció— pot dur l'home a cometre tota mena de faltes, i per això no existeix l'anomenat risc zero. Ara bé, les xifres de què parlem plantegen interrogants seriosos. Atès que molts dels abusos contra menors han estat comesos per capellans és inevitable preguntar-se sobre la selecció de candidats al sacerdot i sobre el seguiment psicològic que se'n fa al seminari. A més, ja que els crims són de naturalesa sexual, cal plantejar-se també per què les dificultats que hi pot haver per viure el celibat, sempre comprensibles, en diversos casos acaben desembocant en una violència aberrant contra els més febles. Això s'afegeix a les altres dificultats serioses de l'Església, com ara la dràstica i continuada baixada del nombre de fidels, la pèrdua d'influència sobre les classes mitjanes i baixes, els milers de religiosos i religioses que cada any abandonen el claustre o la manifesta manca de comunió entre les diferents realitats eclesials. Tot plegat no són símptomes d'un problema que afecta els mateixos fonaments de l'Església?

L'any 2014 Francesc va crear la Comissió Pontifícia per a la protecció de menors

ESGLÉSIA EN SORTIDA

El Papa interpel·la el Poble de Déu

És una constant en el pontificat del papa Francesc una crida a la responsabilitat de tot el cos de l'Església amb les exigències de la missió evangelitzadora. L'adolorida carta que el Papa ha enviat a tot el Poble de Déu fa un pas més en aquest sentit: per afrontar la terrible realitat de la pederàstia el Papa no apel·la únicament a solucions de tipus jurídico-legal. Tampoc s'adreça únicament als bisbes i capellans o als formadors. Interpel·la cada membre viu de l'Església com a membre d'una comunitat viva perquè revisi i eviti les formes culturals que han facilitat aquestes situacions en llocs distants i moments diferents. Ell assenyalava com a element clau el clericalisme, que col·loca els capellans en un lloc de poder i privilegi i pren als fidels la seva part de participació i corresponsabilitat en la missió de l'Església. L'autoritat dins de l'Església s'ha entès malament, s'ha ignorat la gràcia del baptisme en persones no ordenades i s'ha obert una esquerda en el cos místic de Crist entre els pastors i els laics.

El Papa ens crida a la conversió personal i comunitària. Tothom pot caure en les dinàmiques de domini-submissió que es troben a la base de la majoria dels abusos sexuals. Per tant, tots ens hem de convertir a la lògica de l'Evangelí: servei, respecte a la dignitat de cada persona, entrega autèntica als altres amb l'Amor de Crist. «És impossible imaginar una conversió de l'acció eclesial sense la participació activa de tots els integrants del Poble de Déu.» I ens demana a tots dejuni i pregària per fer plegats un camí de conversió. Una vegada més: del domini al servei. De la submissió a la responsabilitat.

LETICIA SOBERÓN

Sant Feliu de Llobregat

Nova etapa de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat

P. JOSEP M. SOLER
Abat de Montserrat

El 3 de febrer passat, el dia en què es commemoraven els 425 anys de la dedicació de la basílica de Montserrat, vaig signar la nova edició dels estatuts de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat com a primer pas per a una nova etapa d'aquesta antiquíssima institució que, des de mitjan s. XIII, ha estat present en la vida del nostre santuari com a vincle entre Montserrat i els cristians, de Catalunya i de tot el món, que tenen en Montserrat un punt de referència en el seu camí de fe.

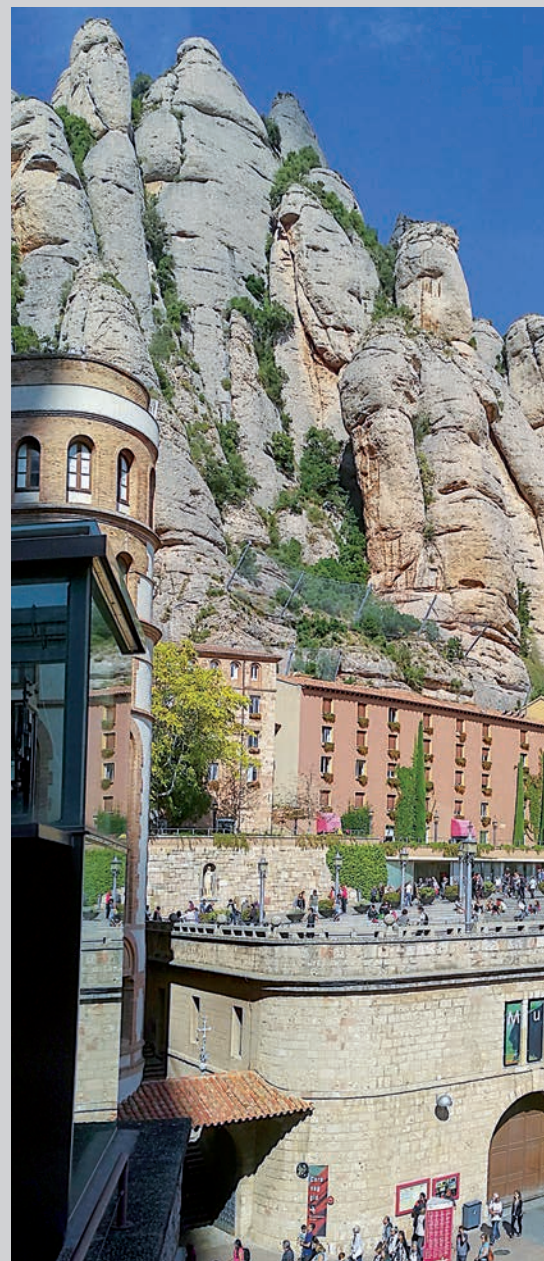
Aquesta nova edició dels estatuts ha significat portar a la pràctica el projecte que el P. Jordi Molas, en aquell moment sagristà major, va formular el 1980, pel qual volia «refer la confraria segons l'esperit del Concili Vaticà II». Ja en aquell moment es constata el fet que la confraria, una de les institucions montserratines més antigues i més notables, necessitava un nou relleu que adaptés les estructures i les pràctiques a les formes que el Concili Vaticà II havia disposat, però han calgut encara més de tres dècades per donar forma definitiva a aquesta idea.

Tot i que podem suposar l'existència d'alguna mena de vincle d'al-

guns fidels laics i Montserrat ja des de l'inici del monestir, la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat neix de manera oficial el 23 de juliol de 1223 dins d'un ampli moviment laical que al segle XIII travessa la cristiandat occidental i que té com a fruits notables les fundacions dels tercers ordes franciscà (1221) i dominicà (1285). Neix, doncs, la nostra confraria com a expressió local d'un desig dels fidels laics, i del clergat secular, de participar més intensament de la vida eclesial vinculant-se formalment a una comunitat religiosa, amb la qual compartiran pregàries i gràcies espirituals, i a la qual es comprometen a ajudar. Les notícies sobre la nostra confraria són escasses als primers temps. No en coneixem detalladament l'organització, i només posseïm les concessions d'indulgències, fetes el mateix 1223 per part de l'arquebisbe de Tarragona i del bisbe de Vic.

Gairebé dos segles després d'haver-se instituït, el 10 de juny del 1415, l'abat Marc de Vilalba signava, i feia signar a tots els membres de les comunitats montserratines, una confirmació de la confraria que contenia els primers *Capítols de la confraria del monestir de la gloriosa Verge Maria de Montserrat*, reproduïts al Llibre Vermell, i que van regular la vida de la confraria durant molts anys, tal com veiem a les confirmacions de l'abat Antoni Pere Ferrer, del 1454, i de l'abat Joan de Peralta, del 1484. Més tard, també l'abat Garsies de Cisneros i els seus monjos van confirmar els capítols de la confraria.

En tot aquest període, que abraça els segles entre l'establiment dels capítols de l'abat Marc de Vilalba i la destrucció de Montserrat del 1811, gràcies al pas continuat de nombrosos pelegrins provinents de tot Europa es va crear una primera xarxa de centres de la confraria, que li donà un caràcter internacional. Aquest caràcter va ser afavorit des del mateix monestir amb la fundació de ca-

ses procura, regentades per monjos de la comunitat, les quals, com petites seues del nostre santuari, tenien l'objectiu de recaptar fons per a la casa mare i de promoure la confraria als llocs on eren. La descoberta i la cristianització d'Amèrica van dur també a la fundació en aquest continent de nombroses cases procura.

El trasbals que les guerres i els canvis polítics de tota mena van dur a l'Europa del segle XIX van afectar profundament Montserrat i la seva confraria en ser destruït el 1811 el santuari per les tropes franceses en retirada. Els anys centrals d'aquest segle foren molt difícils per a Montserrat, i la confraria quedà pràcticament extingida en les seves estructures centrals, malgrat que la devoció a la Mare de Déu de Montserrat perdurés als llocs on existia. La recuperació d'aquesta antiga ins-

Estendard de la confraria.

Panoràmica de
Montserrat. /
Agustí Codinach

Aprovant la nova edició dels estatuts, volem renovar el vincle que els confreres tenen amb el nostre santuari i mantenir obertes les portes de Montserrat a les noves generacions

titució montserratina haurà d'esperar fins al 1880, quan, amb les Festes del Mil·lenari, i dins del marc general de la restauració del monestir i del santuari, s'obrirà un nou *Libro de la Real Archicofradía de Nuestra Señora de Montserrat*. És en aquest moment que es crea l'estructura de la confraria que ha arribat als nostres dies, i que ha estat confirmada en la nova edició dels estatuts, que pretén que hi hagi una sola confraria amb centres delegats, les capelles dels quals són, a tots els efectes, com *petits Montserrats* en els quals els confreres, i tots els fidels, poden pregar la Moreneta com si ho fessin a Montserrat. L'activitat principal d'aquests centres ha estat moltes vegades, a més de promoure la pregària i la devoció a la Moreneta als seus llocs respectius, l'organització de les romeries que encara avui

pugen a Montserrat des de moltes localitats catalanes, que són expressió viva del vincle entre els catalans i Montserrat.

Aquest procés de recuperació de la confraria es va perllongar i va donar fruit fins passada la meitat del segle XX. A les dècades centrals d'aquest segle, però, a causa dels canvis culturals que es produïren, l'interès per les institucions confraternals va baixar notablement, i també la confraria montserratina, sense desaparèixer, va ser menys activa. Ja el 1981, com deia a l'inici, amb motiu de les festes del centenari de la coronació canònica de la Mare de Déu de Montserrat, es va plantejar la necessitat de donar nova vida a la confraria començant per tornar a publicar la revista *Montserrat. Butlletí del Santuari* com a òrgan de comunicació.

Tal com, en un cert període, les institucions de tipus confraternal van ser qüestionades a nivell pastoral, per tal com s'entenia que podien disminuir el paper de la parròquia com a institució bàsica de la vida eclesial, últimament n'hem pogut veure una notable recuperació.

Aquest any, dins de les iniciatives de cara a la celebració del mil·lenari del monestir, hem volgut reprendre les propostes de renovació que es van fer el 1981 per revisar els estatuts de la confraria amb l'objectiu de refer una vegada més aquesta venerable institució, una de les més antigues del seu tipus encara en vida, tot donant de nou unitat a l'activitat que des d'alguns centres delegats es porta a terme, i animant una altra vegada els pelegrins de Montserrat a formar part d'aquesta família de confreres que uneix el nostre país entorn de la seva muntanya santa a través dels segles i les generacions.

Aprovant la nova edició dels estatuts de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat, volem renovar el vincle que els confreres tenen amb el nostre santuari i mantenir obertes les portes de Montserrat a les noves generacions, per tal que hi puguin trobar, segons la cultura i l'espiritualitat del nostre temps, l'escalf que hi van trobar els seus pares. Alhora, amb la revitalització dels centres delegats, desitgem que a tot Catalunya es pugui venerar la Moreneta tal com és venerada a Montserrat mateix per fer veritat palpable l'expressió que ha fet conèixer la Mare de Déu de Montserrat com «la Mare de Déu dels catalans».

Barcelona

JAUME CASTRO

Responsable de la Comunitat de Sant'Egidio

Acte de memòria i solidaritat organitzat per la Comunitat de Sant'Egidio el 16 d'agost.

El camí contrari de la furgoneta de la mort

Fa un any la violència i el terrorisme van voler minar la convivència a la ciutat i el desig de viure junts en pau. És possible viure junts i en pau? Vivim una època de ràbia que es manifesta contra els altres, contra els que són diferents, els pobres, els presumptes enemics. Una època dolorosa, en què hi ha violència i moltes guerres obertes. La violència està amagada a la porta de les societats i la temptació és afrontar aquestes situacions amb pessimisme i resignació.

La memòria dels atemptats de Barcelona i Cambrils ens ha recordat la inseguretat, l'angoixa i la por que vam viure. Un amic musulmà, el Mohamed, pocs dies després de l'atemptat deia amb preocupació: «Després del que ha passat continuaràs confiant en mi?» La por i la desconfiança es venç retrobant-nos junts, l'un al costat de l'altre. La ciutat és el lloc de trobada de persones de diferents cultures i religions, de diferents orígens i colors de pell, de diferents condicions socials. Trobant l'altre aprenem a viure plegats per construir el que Andrea Riccardi anomena la «civilització del conviure».

Quan s'accentuen les diferències entre els uns i els altres creixen les desconfiances i els murs de separació. Per esperar un futur de pau cal construir ponts, no murs. Ponts per als joves isolats, que poden desesperar-se i perdre el sentit de la vida, embogir i esdevenir violents. Ponts d'amistat i solidaritat amb els pobres, que poden restar al marge, oblidats. Ponts amb els refugiats que permetin una veritable integració. Ponts amb les persones de cultures i religions diverses que mostrin la bellesa i la riquesa de la diversitat. Els ponts es construeixen amb l'amistat i la solidaritat, aprenent el nom de les persones, acollint, però sobretot integrant perquè ningú quedi al marge.

Amb motiu del primer aniversari dels atemptats, «Barcelona, ciutat de pau» ha recordat i s'ha solidaritzat amb les víctimes. Molts ciutadans les han recordat amb una ofrena floral, com la que va fer la Comunitat de Sant'Egidio. La furgoneta de la mort que va travessar la Rambla va arribar fins al mosaic que Joan Miró va pensar el 1976 per donar la benvinguda als visitants de Barcelona. Podríem dir que avui més que mai continua vigent aquest missatge original; encara més, dona la benvinguda a la «ciutat del conviure». És la ciutat que volem: acollidora, alegre i integradora, solidària i de pau.

La varietat dels colors i formes d'aquest mosaic evoca la diversitat, però també la temptació de tancar-nos en illes homogènies del mateix color. En conjunt és un cant a la bellesa de la diversitat, i indica amb una fletxa el cor de la ciutat. Ens invita a fer el camí contrari que va fer aquella furgoneta de la mort: entrar al cor de la ciutat com a artesans de pau per construir la ciutat de la convivència. Aquesta és la nostra victòria: no cedir mai a la violència, no cedir mai a la venjança, retornar amb esperança i persistència pel camí del bé i el perdó per viure en pau.

Les composicions han estat interpretades per l'organista Vicenç Prunés

Miserachs és mestre de capella de Santa Maria la Major

Portada del CD.

Antologia organística de Valentí Miserachs

CARME MUNTÉ

Antologia organística de Valentí Miserachs arrenca amb la peça *Piccola suite catalana*, una obra que va compondre l'any 1969, quan encara era un jove estudiant de música sacra que havia arribat a Roma el 1963. Qui li havia de dir aleshores a aquell jove capellà de Vic que esdevindria ciutadà italià? «Fa 56 anys que soc a Roma. Hi vaig anar a estudiar amb la intenció de tornar a Catalunya, però a última hora m'hi vaig acabar quedant amb el permís del bisbe de Vic, aleshores Ramon Masnou.»

Miserachs se sent romà i català i explica que el pacte que es va fer a si mateix va ser «tenir un peu aquí i un peu allà, perquè el país és el país, la terra és la terra». De fet, quan se li pregunta per la seva influència musical també afirma que té dues cames: el cant gregorià, que va rebre fruit de la seva formació musical i sacerdotal, i la cançó tradicional catalana, transmesa de generació en generació a casa, a la família o al poble, en el seu cas a Sant Martí Sesgueioles, a l'Anoia. «Són els dos puntals sobre els quals jo camino i

elaboro gairebé tota la meua inspiració i producció musical», explica Miserachs. Sense anar més lluny, la peça *Oració*, que va ser composta el 2001 i que es troba al recull antològic, és precisament una glossa per a orgue sobre el cant *Dolça Mare del Bon Déu*, de Mn. Jacint Verdager i Mn. Lluís Romeu.

L'*Antologia organística* de Mn. Valentí Miserachs es presenta en un CD titulat *Música sacra de la diòcesi de Vic, segles XX-XXI*, editat per Edicions Moraleda i promogut per la Fundació Pro Música Sacra. S'hi inclouen un total de nou composicions interpretades a la parròquia de Sant Esteve de Granollers pel seu organista titular, Vicenç Prunés, pianista de l'Escolania de Montserrat i docent al Conservatori de Vic. Totes les composicions, que es presenten en ordre cronològic, han estat escrites per a ocasions, concerts o encàrrecs lligats a circumstàncies concretes, fet que dona al CD un caire de biografia musical.

Perquè, de fet, Valentí Miserachs ha viscut la música com una manera específica d'exercir el sa-

cerdocí. «Per mi és una forma concreta d'exercir una pastoral i un servei a l'Església», explica. Amb el condicionant que la seva parròquia és molt personal: els seus cantors, Santa Maria la Major (d'on és mestre de capella i degà del Capítol) i de forma més àmplia el Pontifici Institut de Música Sacra, del qual ha estat director durant disset anys i professor de Composició durant vint anys. Un Institut de Música Sacra en què Catalunya ha tingut un pes específic, ja que abans de Miserachs va tenir dos directors catalans més: l'abat Gregori Maria Suñol i Mn. Higiní Anglès. Als 75 anys Mn. Valentí Miserachs prossegueix amb molts projectes en marxa. «Sempre se'm demanen coses i molt variades», exposa. Ara està enllestint l'*oratori Diàleg patriarcal*, una epopeia de la història del bisbat de Vic a través de dues figures fonamentals: l'abat Oliba i el bisbe Torras i Bages. «Al llarg de l'obra tots dos dialoguen i fan un repàs de la història del bisbat, de l'episcopat i de persones cèlebres, com ara els capellans Jaume Balmes i Jacint Verdager.»

Bolívia

Testimonis animats per la Paraula de Déu

Amèrica: una Església en missió

Un mes i mig després de la celebració del V Congrés Americà Missioner (Bolívia, 10-14 de juliol), i així que s'ha paït el contingut que girava al voltant del lema «L'Evangeli és alegria», toca portar a la pràctica les reflexions i vivències d'aquests dies.

El missioner combonià Justino Martínez, actualment a Fortaleza (Brasil), va tenir l'oportunitat de participar en aquest congrés, «que suposa un moment significatiu d'aquesta Església que va sortir enfortida d' Aparecida (2007) i es va abocar en la missió continental», ens explica.

En la missió del dia a dia, el lema del congrés es tradueix en una «Església en sortida», comenta el missioner combonià, «que implica audàcia i deixar les seguretats per remar mar endins, rompre nous camps i endinsar-se en el món globalitzat». Cosa que significa prendre «la iniciativa sense por i anar a buscar els allunyats i exclosos, involucrar-se i rentar els peus com Jesús, tocar amb la mà la carn sofrent de Crist en el poble». O, dit d'una altra manera, com Jesús, el pelegrí d'Emmaús que acompanya processos per difícils que siguin (Lc 24,13-37), que va al davant com a guia (Jn 10,1-8), enmig del poble perquè el poble de Déu té olfacte per discernir el que l'Esperit diu avui a les Esglésies (Ap 2,7).

En definitiva, apunta el missioner, «fidel al do del Senyor, la comunitat evangelitzadora es manté atenta als fruits perquè el Senyor la vol fecunda i joiosa, no per xifres o nombres, sinó perquè els més petits i els pobres són evangelitzats».

La missió a Amèrica presenta molts

JUSTINO MARTÍNEZ

«Fidel al do del Senyor, la comunitat evangelitzadora es manté atenta als fruits, perquè el Senyor la vol fecunda i joiosa»

Justino Martínez
actualment es
troba de missió
al Brasil.

reptes i dificultats, raó per la qual cal tenir, explica Martínez, «lucidesa evangèlica i actitud profètica per ser al món sal, llum (Mt 5,12-16, Jn 8,12) i ferment en la massa (Lc 13,20): presència i testimoni del ressuscitat. Proclamar la Bona Notícia del Regne exigeix força i coherència de vida en els testimonis seduïts per Jesús i el seu Evangeli, i davant dels més petits: cal optar per camins alternatius a l'encís del poder, les possessions o el fer-se veure. L'alegria de l'evangeli és missionera i es revesteix d'una intimitat itinerant, i arriba al cor dels més petits i senzills: el goig exultant de Jesús al Pare (Lc 10,21)».

El crit dels que pateixen

Un dels aspectes que el congrés va subratllar és el patiment del continent americà. En aquest sentit, el missioner combonià subratlla la imatge d'un món «trecat, fragmentat i dividit». De fet, el comunicat del congrés es feia ressò de «l'immens dolor i sofriment que han causat la corrupció, les injustícies i la violència, que afecta tota la societat i crea situacions de por, passivitat i silenci», comenta Justino Martínez.

Ell ha experimentat en primera persona què implica ser «testimoni, perquè els que s'arrisquen a denunciar aquestes situacions tenen els dies comptats». Amb tot, malgrat que l'han amenaçat, continua amb la missió i recorda els «màrtirs, que han sigut i continuen sent nombrosos. Avui cal continuar amb una presència pro-

fètica i solidària pels camins de les Amèriques semblant i «donant esperança als últims, a partir dels quals es confereix sentit a tota la realitat» (R. Aguirre)».

La fortalesa de la missió *ad gentes* a Amèrica rau, segons aquest missioner que també és biblista, en la Paraula de Déu, que «com aigua al jardí (Is 58,11) fa florir els deserts de la història i dels pobles». Segons ell «hi ha innumbrables persones i comunitats que tenen com a centre i eix de la seva vida el somni d'Amós: la set de la Paraula de Déu (8,11)». Aquesta set demana «atenció, afecte i passió perquè la Paraula arribi fins a les últimes perifèries i sigui una llum en els avatars de la història (Sl 119, 105) i sigui cada cop més el cor de tota activitat eclesial».

El V Congrés Americà Missioner fa setmanes que es va clausurar, però els reptes que va apuntar marquen l'agenda dels anys que venen. Per al missioner combonià alguns d'aquests desafiaments són la crisi de la família i de la societat, «que demanen cada cop més la llum de l'Evangeli». Sense deixar de banda la violència contra la vida i la dignitat humana, perquè «són milers de vides humanes perdudes, sobretot de joves! La violació dels drets humans, la sistemàtica corrupció de les autoritats que desvien recursos que haurien d'anar a la salut, l'educació, en benefici de tota la societat...»

El Congrés Americà Missioner se celebra cada quatre anys amb l'objectiu de fer créixer el compromís amb la missió *ad gentes* a les Esglésies d'Amèrica.

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

P. J. ARMENGOU
Betlem (Palestina)
Fotos: Johni Elias

Els cristians àrabs a Terra Santa, entre l'espasa i la paret

Soldats israelians patrullen per la ciutat vella de Jerusalem al davant d'un grup de pelegrins ortodoxos russos.

El diumenge de Pasqua els escoltes cristians de Haifa surten al carrer per celebrar l'arribada de la Llum de Jerusalem, el foc sagrat que cada Dissabte Sant s'encén al Sant Sepulcre. Porten boines, gaites i tambors. I també banderes que no són ni palestines ni israelianes sinó vaticanes. Són, diuen, les que més els representen.

La identitat cristiana a Terra Santa és una qüestió complexa. D'ètnia i llengua, els cristians són àrabs; de nacionalitat i segons a quina banda són del mur, israelians o palestins. La seva religió tampoc és unànime. Hi ha cristians catòlics de ritu bizantí (melquites), ortodoxos grecs, catòlics llatins, armenis, coptes i anglicans. Així que, quan se'ls demana que es defineixin, simplement diuen que són cristians: ni israelians ni palestins.

Encara que els àrabs cristians, per població, no són la comunitat més rellevant a Terra Santa, sí que acostumen a tenir un paper polític i econòmic important. Malgrat tot, el seu posicionament en l'etern conflicte entre Palestina i Israel és tan intricat com la seva pròpia identitat.

A un cristià de ciutadania israeliana com l'Elies, per exemple, el primer que li surt són crítiques a l'estat

jueu. «Encara que al nostre passaport hi diu que som israelians, ens tracten com a ciutadans de segona», diu. Als cristians, com a àrabs, se'ls discrimina a la universitat i a la vida política amb quotes d'alumnes i parlamentaris que més que fer que s'integrin, els perjudiquen.

Alhora, com els seus veïns musulmans, molts cristians van perdre terres durant la creació de l'estat d'Israel. A la ciutat galilea de Shefa-Amr, on viu l'Elies, no hi ha cap cristià que quan mira els quibuts veïns no identifiqui les terres dels seus pares, tiets o avis.

També els ha perjudicat l'èxode dels àrabs musulmans. Molts palestins han hagut d'anar-se'n dels seus pobles, i alguns han acabat en ciutats de majoria cristiana. A Shefa-Amr, la quarta ciutat amb més cristians d'Israel, han passat de ser un 47% de la població el 1948 a un 26% el 2015. I cada cop n'hi ha menys. Els musulmans tenen més fills i els cristians tendeixen a abandonar aquests llocs.

També se senten maltractats a les fronteres, on se'ls sol endossar el delictes de terrorisme pel simple fet que són àrabs. També són objecte d'atacs per part de jueus radicals. Ser ciutadans d'Israel no ha impe-

ELIES

«Encara que al nostre passaport hi diu que som israelians, ens tracten com a ciutadans de segona»

El pare Andrea, rector de l'església melquita de Sant Pau i Sant Pere, a Shefa-Amr, beneeix el missal fora del temple, situat a prop de la mesquita del poble.

dit que ultraortodoxos hebreus cremessin esglésies com la dels pans i els peixos, a Tabgha. No es van detenir els responsables i els cristians van acusar la policia de desídia.

Malgrat tot, l'ombra del gihadisme és allargada, i la majoria dels cristians israelians s'arramben al que calgui per protegir-se. Fins i tot a l'estat israelià, avui en mans del govern més conservador de fa anys. El mateix Elies, després de queixar-se durant una bona estona, canvia el discurs: entre viure en un país musulmà radical o en un país jueu, respon que «és millor viure discriminat a Israel que perseguit per la gihad». En perspectiva, Israel és un recés de pau per als cristians del Pròxim Orient.

La mateixa fe, una altra experiència

Per als cristians palestins, en canvi, la possibilitat de considerar Israel com la seva pàtria resulta inconcebible. Els abusos dels colons o dels soldats impossibiliten cap altra reacció. A Gaza i Cisjordània els cristians i els musulmans han patit les incursions militars, la colonització, el mur, l'expropiació de terres i la discriminació amb la mateixa intensitat.

En Youssef és un dels pocs cristians que queden a Palestina. N'hi ha molts que han emigrat. Es posiciona clarament a favor de la creació d'un estat palestí. Viu a Betlem, el poble natal de Jesucrist, que avui està encerclat per un mur i envoltat per 22 assentaments israelians que la comunitat internacional considera il·legals. El 1967 la població cristiana de Betlem era d'un 70%. Avui no arriba a un 12%.

Com tants palestins, en Youssef també ha perdut les seves terres. L'any 2002 Israel va assetjar Betlem després d'una presa d'ostatges a la basílica de la Nativitat. El setge va durar quaranta dies. Quan es va acabar, el camp d'oliveres d'en Youssef, que és a prop d'un assentament, ja no existia. Ara hi ha una carretera de deu metres d'amplada. Els pocs arbres que li queden són a la banda jueva, al darrere de dues línies de filat. Els israelians van al·legar motius de seguretat i no van concedir cap compensació.

En Youssef no té cap simpatia per Israel. El seu model d'estat àrab és Jordània. Però què passaria si en la futura Palestina hi governés Hamas?

Un sacerdot grecocatòlic diu missa a Israel envoltat d'icones.

I si Palestina fos com l'Aràbia Saudita o caigués en mans d'Estat Islàmic? «No sabem si això passarà», diu. I si passés? «Lavors —reconeix, després d'assegurar-se que ningú no el sent— ja saps quina és la resposta.» Més val Israel que l'islam radical. Encara que en Youssef remarca: «Més val qualsevol situació intermèdia que la que vivim ara mateix.»

Avui la convivència amb els seus veïns musulmans tampoc no és fàcil. La Mariam, la mare d'en Youssef, de 87 anys, encara recorda que abans, quan Betlem era una ciutat de majoria cristiana, la convivència entre totes dues comunitats era possible. «Això ara ja no és així», assegura. «Els musulmans són majoria i gairebé tots venen d'altres pobles de Cisjordània. No han viscut mai amb cristians. Fins i tot els nets dels musulmans antics de Betlem ens miren de manera diferent que els seus avis.»

El conflicte amb Israel ha radicalitzat molts musulmans, i a moltes escoles els corrents wahhabites triomfen. «Ens consideren hereus dels croats —diu la Mariam—. Però no ho som. Som els fills dels primers habitants d'aquestes terres. Érem aquí abans que les croades i abans que l'islam.»

El conflicte entre àrabs i israelians té una gran complexitat. Ningú no està lliure de culpa. Tampoc els cristians. Se'ls pot retreure represàlies i atacs a altres comunitats. Però a diferència dels jueus i els musulmans, els cristians sempre són més vulnerables perquè són una minoria. Amb prou feines representen un 2% de tota la població israeliana. Són pocs, diversos i no pertanyen clarament a cap bàndol. «*Ben el shakush wel sanadan*», diuen ells.

YOUSSEF

«Més val qualsevol situació intermèdia que la que vivim ara mateix»

MARIAM

«Ens consideren hereus dels croats. Però no ho som. Som els fills dels primers habitants d'aquestes terres»

CARTA DOMINICAL

Cercant el nostre mar

JOAN JOSEP OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Acabem d'iniciar el mes de setembre. Deixem enrere les setmanes en què molts de vosaltres heu gaudit d'uns dies de descans. Mentre tots recuperem l'activitat habitual, voldria compartir amb vosaltres una paràbola senzilla del monjo benedictí Mamerto Menapace, que dona llum a qüestions molt importants. Narra la història d'un riu que desitjava trobar-se amb el mar. Diu així:

Com tots els rius, també s'ha via posat en moviment buscant el mar. No el coneixia. Simplement l'intuïa, com un destí. El mar llunyà i encara no conegut atrau els rius. I responen a aquesta profunda i misteriosa atracció, s'arrosseguen i obren solcs que esdevenen el seu propi llit. Però hi ha rius que renuncien a arribar al mar. N'hi ha que hi renuncien perquè no els arriba el cabal i acaben morint entre la sorra. D'altres, en canvi, abandonen i es converteixen en llacunes. Cansats d'avançar i vèncer obstacles, prefereixen construir el seu propi oceà en el buit d'alguna fondalada; i s'hi queden, enganyats, creient haver-hi arribat quan en realitat simplement s'han aturat.

Però hi ha un altre tipus de riu que tampoc arriba al mar. A aquests ni els falta cabal, ni han abandonat l'anhel pel mar. Al contrari. Allà on la llera s'estreny i l'aigua corre més apassionadament, han acceptat un dic que els frena. Les seves aigües tumultuoses, en no poder seguir el seu curs normal, s'arremolinen acorralades i acumulen tota la seva energia. S'assemblen a les llacunes.

En sentir-se contingudes pel dic que s'interposa en el seu camí instintiu, el seu ímpetu i la seva potència s'acumulen cada vegada més. La seva força, fins i tot, pot arribar a ser perillosa, si el dic cedeix. Llavors tot el cabal alliberat de cop es converteix en una allau de pedres, fang i aigua que arrasa tot el que troba.

Però si el dic resisteix, perquè està assentat sobre la roca, llavors la força acumulada es canalitza a través de la turbina i es converteix en llum, en energia, en calor. El cabal es canalitza per les sèquies i rega els solcs, i creix per les vinyes cap al vi, pels camps de blat cap al pa, per les oliveres cap a l'oli que il·lumina, suavitza o ungeix. Gràcies a la seva força acumulada, entra a cada casa per a l'humil servei d'abeurar, refrescar o rentar.

I nosaltres, quin tipus de riu som? Què busquem? Cap a on ens mou el riu de la nostra vida? Quins són els dics que intenten frenar o obstaculitzar el nostre camí cap a la trobada amb Déu? Els dics poden ser també una bona oportunitat per recuperar la vitalitat i la força perdudes en tantes ocupacions i distraccions.

Benvolguts germans, ara que estem iniciant un nou curs us animo a dedicar un temps a programar-lo, a prioritzar allò que realment és principal i deixar la resta de coses en segon lloc. Recordem el consell de Jesús: «Busqueu primer el Regne de Déu i feu el que ell té per just, i tot això us ho donarà de més a més» (cf. Mt 6,33).

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

Els ensenyaments més importants

Les persones de cada generació tenen assumit que un moment decisiu de la seva vida ha estat el seu pas per l'escola, l'institut i, si és el cas, la universitat.

Però no tothom ha tingut aquesta sort. Segons un informe del Banc Mundial hi ha al món 57 milions de nens que mai no van a l'escola, entre ells la meitat dels que viuen a l'Àfrica negra. En alguns casos, com a la República Democràtica del Congo, no hi van perquè es troben en zones de conflicte.

El contrast és evident amb altres parts del món. Prenguem com a exemple Finlàndia, que diversos índexs col·loquen com el país amb la millor educació del món. No sols s'hi garanteix l'assistència als col·legis, sinó que s'implanten innovacions per millorar el rendiment escolar, com ara eliminar parets de les aules, fer classes a la naturalesa, en un museu o en una empresa.

El primer objectiu ha de ser garantir el dret a l'educació per a totes les societats. Oferir les instal·lacions materials adients, el professorat convenient i els mètodes apropiats. Això és el que importa, molt més que la distinció entre la titularitat dels centres, sigui pública o concertada. En aquest aspecte, la meua experiència és que la titularitat dels centres educatius no determina forçosament la qualitat educativa.

A l'inici de curs hem de recor-

dar que la prioritat en l'educació la tenen els pares. Són ells els que tenen la responsabilitat més gran sobre els fills, i no poden desistir-ne. També és cert que necessiten delegar la instrucció en els professors i confiar en les autoritats educatives, però sempre que no contradiguin els drets paterns, com ara triar el centre d'acord amb els valors en els quals vulguin que els seus fills siguin educats.

Els valors són els que faran dels nens persones amb principis que els ajudaran a ser feliços en les seves vides. La instrucció pura i simple podran obtenir-la de diverses maneres i d'acord amb l'aprofitament de modernes tecnologies —avui es parla del *professor Google*—, però el que no trobaran són aquests valors de comportament, d'educació en el sentit més noble de la paraula. En aquest aspecte, els deixebles de les classes peripatètiques de Sòcrates no tindrien res a envejar als del segle XXI.

En un món on la informació flueix imparable, la formació de l'opinió i els models de comportament són el més necessari. La sinceritat, l'honestedat, la veracitat, la solidaritat, la humilitat, la laboriositat, la simpatia... han de ser objectius principals que els pares volen per als seus fills. Que el començament del nou curs sigui positiu en aquest aspecte tan essencial per a les famílies i per a una societat millor.

COMENTARI DE LA PARAULA

Les maldats contaminen l'home, no les prescripcions rituals

El passatge que llegim aquest diumenge fon en un de sol dos relats situats, l'un, al final d'un llarg recorregut de Jesús en què allibera la gent de tota mena de malalties per la comarca circumdant de Genesaret —cosa que motivà l'arribada dels fariseus i d'alguns lletrats vinguts expressament de Jerusalem alarmats pel capteniment llibertari dels deixebles enfront de la Tradició dels ancians (7,1-16)— i, l'altre, per l'entrada de Jesús amb els seus deixebles a la seva pròpia comunitat, a part de la multitud (7,17-23). L'argument es repeteix en els dos escenaris: la manca total de comprensió d'allò que de debò contamina l'home, cosa que fins llavors estava fixada per la llei del pur i l'impur que Jesús havia desautoritzat declarant purs tots els aliments: «Escolteu-me tots i compregueu: No hi ha res que des de fora de l'home entra en ell *que el pugui contaminar*; al contrari, el que de l'home surt a l'exterior, *aquestes coses són les que contaminen l'home*». El Còdex Beza, amb molts altres manuscrits, conserva el crit d'atenció de Jesús: «Si algú té orelles per escoltar, que escolti!». La incapacitat per escoltar és la causa de la incomprensió i impedeix que hom s'alliberi de les sacrosantes tradicions. En el si de la comunitat de deixebles Jesús insistirà en aquest assumpte i en precisarà l'abast. La fusió d'aquests dos relats ens impedeix de comprovar que els deixebles tampoc no havien entès el sentit de la paràbola pronunciada per Jesús, si bé —sempre segons Beza— al final, després que Jesús declarés purs tots els aliments, li donaren el seu assentiment reconeixent que «allò que del home surt a l'exterior, aquestes

GLÒRIA MONÉS

coses contaminen l'home, perquè de dins del cor dels homes surten a l'exterior les males intencions: *relació il·legítima, robatoris, adulteris, assassinat, avarícia, frau, perversitat, llibertinatge, enveja, blasfèmies, arrogàncies, insensatesa*; totes aquestes maldats surten de dins a l'exterior i contaminen l'home».

JOSEP RIUS-CAMPS
Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretia i biblista

Per què només combreguem amb el pa si el darrer sopar, segons els evangelis, va ser amb pa i vi? (I)

A l'Eucaristia parlem de les «espècies de pa i de vi» recordant la presència invisible del Cos i de la Sang de Crist, el Senyor Ressuscitat, que se'ns ha volgut fer experimentable «sota les espècies sacramentals» del pa i del vi. Per a la comunió el missal actual recomana que es rebi sota les dues espècies pel fet que són signe de menjar i beguda en record del Sant Sopar. Tots dos elements són complementaris. En el primer segle l'Eucaristia s'anomenà «fracció del pa».

L'Església, seguint l'exemple de Crist, ha usat sempre per celebrar l'Eucaristia el pa i el vi barrejat amb aigua. Els signes del pa i del vi continuen significant també la bondat de la creació. El pa és un dels millors símbols per entendre Crist Jesús: «Jo soc el pa de vida: qui ve a mi no passarà fam i qui creu en mi no tindrà mai set.» (Jn 6,35). I va ser ell qui en el darrer sopar juntament amb el vi es fa a si mateix aliment per al nostre camí. Ja des de la primera generació de cristians s'han entès totes dues espècies com elements escollits per Crist: «El calze de benedicció que beneïm, no és tal vegada comunió amb la Sang de Crist?» (1Co 10,16).

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge XXII de durant l'any

Lectura primera

Dt 4,1-2.6-8

*No afegiu res als manaments
que jo us dono.
Compliu els manaments del Senyor*

Lectura del Llibre del Deuteronomi:

Moisés digué al poble: «Ara, Israel, escolta els decrets i les prescripcions que avui us ensenyo, i compliu-los. Així viureu, entrareu al país que el Senyor, el Déu dels vostres pares, us dona, i en prendreu possessió. No afegiu res als manaments que jo us dono ni entreagueu res. Compliu els manaments del Senyor, el vostre Déu, que us dono avui. Guardeu-los i poseu-los en pràctica. Si ho feu així, tots els pobles us tindran per assenyats i molt intel·ligents: quan sentiran dir que heu rebut tots aquests decrets, diran: “Aquest poble és una nació assenyada i molt intel·ligent.” I realment, quina és la nació que tingui els seus déus tan a prop, com el Senyor, el nostre Déu, és a prop nostre sempre que l'invoquem? I quina és la nació, per gran que sigui, que tingui uns decrets i unes prescripcions tan justes com aquesta Llei que jo us he donat avui?»

Evangelí

Mc 7,1-8a.14-15.21-23

*Vosaltres abandoneu els manaments de Déu
per mantenir les tradicions dels homes*

Lectura de l'evangelí segons sant Marc:

En aquell temps, els fariseus i alguns mestres de la Llei que venien de Jerusalem es reuniren entorn de Jesús i s'adonaren que alguns dels seus deixebles menjaven amb les mans impures, és a dir, sense haver fet la cerimònia de rentar-

Salm responsorial

14

Senyor, qui podrà estar-se a casa vostra?
El qui obra honradament i practica la justícia,
diu la veritat tal com la pensa;
quan parla, no escampa calúmnies.

R. Senyor, qui podrà estar-se a casa vostra?

Mai no fa mal al proïsme,
ni carrega a ningú res infamant,
compten poc als seus ulls els descreguts,
honra i aprecia els fidels del Senyor. *R.*

No fia els seus diners a interès,
ni es ven per condemnar cap innocent
El qui obra així, mai no caurà. *R.*

Al·leluia

Jm 1,18

*El Pare ha decidit lliurement
que la proclamació de la veritat
ens fes néixer a la vida,
perquè fóssim com un primer fruit
de tot el que ha creat.*

se-les. Cal saber que els fariseus, i en general tots els jueus, seguint la tradició que han rebut dels ancians, no mengen mai sense haver-se rentat les mans ritualment, i quan tornen del mercat no mengen sense haver-se banyat; i observen per tradició moltes pràctiques semblants, com és fer passar per l'aigua vasos i gerros i atuells d'aram. Els fariseus, doncs, i els mestres de la Llei preguntaren a Jesús: «Per què els vostres deixebles no segueixen la tradició dels ancians i mengen amb les mans impures?» Jesús els respongué: «Isaïes tenia tota la raó quan va profetitzar de vosaltres, hipòcrites, tal com diu l'Escriptura: “Aquest poble m'honora amb els llavis, però el seu cor es manté

Lectura segona

Jm 1,17-18.21b-22.27

Heu de posar en pràctica la paraula

Lectura de la carta de sant Jaume:

Germans meus estimats, tot el que rebem de bo, tot do perfecte, prové de dalt, baixa del pare dels estels. En ell, res no canvia, no hi ha ni ombra de variació. Ell ha decidit lliurement que la proclamació de la veritat ens fes néixer a la vida, perquè fóssim com un primer fruit de tot el que ha creat. Acolliu amb docilitat la paraula plantada en vosaltres. És una paraula que té el poder de salvar-vos. Però no us limiteu a escoltar-la, que us enganyaríeu a vosaltres mateixos: l'heu de posar en pràctica. La religió pura i sense taca als ulls de Déu és que ajudeu els orfes i les viudes en les seves necessitats, i us guardeu nets de la malícia del món.

lluny de mi. El culte que em dona és en va, les doctrines que ensenyen són preceptes humans.” Vosaltres abandoneu els manaments de Déu per mantenir les tradicions dels homes.» Després cridà la gent i els deia: «Escolteu-me tots i enteneu bé això que us dic: res del que entra dintre de l'home des de fora no el pot contaminar; només allò que surt de l'home, el pot contaminar, perquè de dins de l'home, és a dir, del seu cor, en surten els pensaments dolents que el porten a cometre fornicacions, robatoris, assassinats, adulteris, estafes, maldats, enganys, indecències, enveges, insults, arrogància, ximpleria: tot això dolent surt de dintre i és el que contamina l'home.»

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC B; FERIAI II)

TEMPS DE DURANT L'ANY

(SALTERI: SETMANA 2)

Setembre

2. DIUMENGE

Diumente XXII de durant l'any (S), *Blanc*. Lectures: Deuteronomi 4,1-2.6-8 / Salm 14 / Jaume 1,17-18.21b-22.27 / Marc 7,1-8.14-15.21-23

SANTORAL: Antolí, mr.; Ingrid, rel.; beats Màrtirs de setembre, mr.; Raquel.

3. DILLUNS

Sant Gregori el Gran (MO), *Blanc*. Lectures: 1 Corintis 2,1-5 / Salm 118 / Lluc 4,16-30
SANTORAL: Basilissa, vg. i mr.; Sàndal, mr.; Simeó Estilita el jove, monjo.

4. DIMARTS

Fèria, *Verd*. Lectures: 1C 2,10b-16 / Salm 144 / Lluc 4,31-37
SANTORAL: Bonifaci I, p.; Moisès; Rosa de Viterbo, rel.; Rosalia de Palerm, vg.

5. DIMECRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 1C 3,1-9 / Salm 32 / Lluc 4,38-44

SANTORAL: Llorenç Justiniani, b.; Obdúlia, vg. i mr.; Teresa de Calcuta, rel. i fund.

6. DIJOUS

Fèria, *Verd*. Lectures: 1 Corintis 3,18-23 / Salm 23 / Lluc 5,1-11
SANTORAL: Eleuteri, ab.; Zacariés, prof.

7. DIVENDRES

Fèria, *Verd*. Lectures: 1 Corintis 4,1-5 / Salm 36 / Lluc 5,33-39.
Solsona: **Sant Pere Claver** (MO), *Blanc*.
SANTORAL: Albí, b.; Esteve de Châtillon, b.; Judit; Regina, vg. i mr.

8. DISSABTE

Naixement de la Mare de Déu (F), *Blanc*. Lectures: Miquees 5,1-4a / Salm 12 / Mateu 1,1-16.18-23.
Urgell: **Mare de Déu de Núria** i **Mare de Déu de Meritxell** (S), *Blanc*.
SANTORAL: Adela, rel.; Adrià, mr.; Sergi I, p.

El Sant 2 SETEMBRE

Sant Antolí

Durant els primers segles de l'Església una de les heretgies més difoses va ser l'arrianisme, que negava la divinitat de Jesucrist. Aquesta doctrina va ser adoptada pels pobles germànics instal·lats a l'Occident romà, especialment pels visigots. Una de les figures que segons la tradició més es va oposar a l'arrianisme va ser sant Antolí (c. 450 – c. 500).

Encara que les dades històriques són confuses, Antolí hauria nascut a la ciutat de Pàmies, al Llenguadoc, fill de l'aristocràcia visigoda. De ben jove va acceptar el cristianisme ortodox i va anar a Roma, on va ser ordenat sacerdot. Quan va tornar a la seva Gàl·lia natal es va dedicar a predicar la doctrina de la divinitat de Crist, cosa que li va costar persecució i tortures per part de les autoritats. Miraculosament, però, va sortir indemne de tots els martiris, fet que va dur molts arrians a abraçar la doctrina ortodoxa. Finalment va ser decapitat i un grup de fidels el va enterrar. En aquest lloc s'hi va aixecar una església, l'actual catedral de Sant Antolí de Pàmies.

Els sants i la Mare de Déu

F. XAVIER PARÉS SALTOR

Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpares@bisbaturgell.org

Durant els mesos d'agost i setembre, la litúrgia, gairebé cada dia, celebra festes de sants i santes, la majoria molt populars, coneguts i estimats perquè molts cristians els tenen per patró i els celebren el dia del seu sant: Enric, Domènec, Llorenç, Clara, Bernat, Bartomeu, Calassanç, Mònica, Agustí, Rosa, Ramon, Gil... són dels darrers que hem celebrat. Juntament amb aquests sants no podem oblidar la més santa dels sants, que és la Mare de Déu. Hem celebrat la gran festa de Maria, la seva Assumpció al cel (la Mare de Déu d'Agost), Maria Reina (22 d'agost), la Mare de Déu de la Cinta (Tortosa), i ara celebrarem el seu naixement (la Mare de Déu de Setembre) amb totes les festes de les Mares de Déu trobades: Núria, Meritxell, Urgell, Claustre... També, ben aviat, la Mare de Déu dels Dolors (15 de setembre) i la Mare de Déu de la Mercè, patrona de Barcelona (24 de setembre), i la Mare de Déu de la Misericòrdia (Reus)...

És en aquest temps ordinari de durant l'any quan la litúrgia, després dels «temps forts» que celebren el misteri de Crist en la història de la salvació (Advent - Nadal, Quaresma - Pasqua), celebra també festes en honor de Maria i dels sants i santes que han sabut viure i testimoniar el misteri pasqual de Jesucrist en les seves vides i han esdevingut exemple a l'Església, i poderosos intercessors davant Déu.

La Mare de Déu té un paper important en els misteris de Crist que l'any litúrgic celebra per estar

plenament unida al seu fill, des de l'encarnació i naixement de Jesús fins a la seva mort i resurrecció (cf. SC 103). És per això que l'Església dona culte a Maria i l'invoca també com a Mare de l'Església, tal com ens ho explica el beat papa Pau VI en la *Marialis cultus* (cf. n.2-9). Maria és la primera redimida, santificada i salvada, i és la nostra intercessora davant el seu Fill. Ella, a més d'estar present en tots els temps litúrgics, també hi és en la devoció popular dels fidels cristians: Rosari, Àngelus, santuaris i moltes devocions particulars.

Els sants i santes són aquells que han estat sempre seguidors fidels de Crist i del seu evangeli. Des dels primers màrtirs que donaren la vida per Crist fins als màrtirs d'avui que són perseguits per la seva fe cristiana i molts fins a donar la vida, com ho va fer el bisbe Mons. Òscar Romero, que d'aquí a poc serà canonitzat. Els sants i beats són el gran tresor de l'Església. Per això els celebrem i en fem memòria al llarg de l'any litúrgic. Ells són models i intercessors per a tots nosaltres. Com ens recorda el papa Francesc a la seva recent exhortació apostòlica *Gaudete et exultate* (Alegreu-vos-en i celebren-ho), «els sants que ja han arribat a la presència de Déu mantenen amb nosaltres llaços d'amor i comunió» (n.4). Coneguem la seva vida, imitem el seu exemple, demanem la seva intercessió, perquè coneixent-los i fent-ne memòria, un dia puguem unir-nos-hi participant de la glòria de Déu.

L'Hospitalitat fa el Camí de Sant Jaume

QUIM BANET MASUET

El dimarts 14 d'agost un grup de vint persones discapacitades o amb mobilitat reduïda —la majoria en cadira de rodes— va aconseguir la compostel·lana per haver fet amb èxit la part final del Camí de Sant Jaume. Aquesta gran fita ha estat possible gràcies a un equip de 80 voluntaris de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa, que els van acompanyar i que es van proposar aconseguir superar el repte de fer tots junts les darreres etapes que porten a la plaça de l'Obradoiro, als peus de l'apòstol sant Jaume.

Aquest caminar plegats ha fet néixer vincles d'amistat entre els que hi han participat i ha fet créixer la fraternitat entre els petits equips que es van formar (normalment de quatre persones, un membre amb mobilitat reduïda i tres acompanyants) i molts altres sentiments. A més, pas a pas, ens hem sentit acollits pel paisatge, hem compartit converses i vivències, hem expressat les nostres alegries i també les nostres pors, i hem descobert que junts és més fàcil superar-les. I entre rialles i somriures, hem anat encenent una flama d'amistat que ens ha guiat tot el Camí.

Finalment, el 15 d'agost, un cop hi vam arribar, vam participar a la missa

del Pelegrí. Maria —l'estendard de la nostra associació— ens esperava amb els braços oberts a la catedral per poder celebrar l'eucaristia el dia de l'Assumpció de la Mare de Déu. Va ser un goig. Tothom estava molt emocionat perquè fer el Camí amb una cadira de rodes no és fàcil, i sobretot per a les persones amb mobilitat reduïda que acompanyàvem, que expressaven amb alegria la seva enorme satisfacció.

Per exemple, en Jaume, un noi amb paràlisi cerebral que sempre reia i anava amb cadira de rodes, es comunicava amb nosaltres mitjançant un plafó amb lletres i un indicador lligat al cap amb el qual assenyalava les lletres. Quan vam arribar al Monte del Gozo ens va transmetre que per a ell havia estat un veritable somni. En arribar a la plaça de l'Obradoiro es va posar a plorar de l'emoció. Aquests sentiments ens van arribar veritablement al cor.

L'experiència del Camí que hem viscut, com a Hospitalitat de Lourdes, ens ha mostrat que mai no caminem sols i que el secret és compartir i créixer dia a dia com a éssers humans. D'aquesta manera les persones podem aconseguir totes les fites que ens vulguem proposar. L'Hospitalitat desitja bon Camí a totes aquelles persones que busquen el seu creixement interior vers aquell que és l'Amor, el nostre Pare del Cel.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

Pirateria?

L'Església s'ha manifestat en contra de les descàrregues il·legals de pel·lícules i música, ja que considera que va contra el setè manament. Així, l'Estat estableix un impost que grava tots els productes informàtics, el cànion digital, que serveix per compensar els artistes per les descàrregues dels usuaris d'internet. Atès que ja paguem aquest impost, no seria moralment acceptable descarregar lliurement aquest contingut de la xarxa?

Els clàssics deien *principia tene* (observa els principis fonamentals). La seva consulta em recorda aquell refrany que diu que qui roba un lladre té cent anys de perdó. No és així. Una injustícia no en justifica una altra. La propietat intel·lectual és un principi que cal respectar. Darrere dels productes que vostè menciona i que es descarreguen il·legalment hi ha talent i feina de persones i empreses, i no es pot plagiar alegrement. El cànion digital mostra una cosa que ens hauria de fer pensar: hi ha tantes descàrregues il·legals i és tant difícil d'evitar-ho que s'ha adoptat aquesta mesura injusta en què paguen justos per pecadors, però que cerca d'alguna manera compensar una injustícia. Potser el remei serà pitjor que la malaltia, ja es veurà. Potser seria més just oferir aquests productes a un preu més assequible i renunciar a guanys abusius. Com a cristians hem de tendir a l'excel·lència i el camí moral que es deriva de la fe no és de mínims i rebaixes. Per tant, no és just descarregar aquests arxius arbitràriament. Una altra cosa és la valoració particular de cada cas. No mereix la mateixa consideració moral, per posar un exemple, el cas d'un estudiant mancat de recursos i el d'un pirata professional. Però això ja concerneix al grau de culpabilitat del subjecte particular. I, òbviament, els ciutadans per la via política hem de procurar que s'erradiquin les lleis injustes i que es promogui el destí universal de tota propietat.

PER ENVIAR CONSULTES

AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Victoria Díez, una mestra amb ànima

La beata Victoria Díez va ser una mestra laica catòlica, membre de la Institució Teresiana, que va morir víctima de la persecució religiosa durant la Guerra Civil, el 12 d'agost de 1936, quan tenia 32 anys, a la localitat cordovesa d'Hornachuelos. Amb motiu del 82è aniversari del seu martiri, José Antonio Rabaneda, monjo del monestir cistercenc de Santa Maria de Las Escalonias d'Hornachuelos, va presidir una eucaristia a la seu de les Teresianes de Còrdova. L'Institut Superior de Ciències Religioses de la diòcesi porta el seu nom, Victoria Díez. I l'aroma de la seva santedat —Joan Pau II la va beatificar el 10 d'octubre de 1993— amara racons i paisatges com ho fan els «sants de la porta del costat». La seva vida va brillar de tres maneres:

- Victoria Díez va ser una mestra amb ànima, de cos sencer, més enllà de les parets de la seva escola, sempre en contacte amb les famílies més necessitades. Compartia el menjar amb les alumnes que sabia que a casa seva la passaven magra.
- Va ser una més entre els seus veïns, i buscava des de l'evangelí la promoció humana i la transformació social mitjançant l'educació i la cultura.
- Les arrels de la seva fe s'endinsen en la seva fe cristiana: «Vaig decidir no mirar-me a mi mateixa sinó a Jesucrist. Ell sap molt bé que amb el somriure o amb el plor el porto dins del cor i en primera fila.» Quanta tendresa, quanta bondat!

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Error en una efemèride

Al número 2.026 de *Catalunya Cristiana*, amb data 22 de juliol de 2018, vaig llegir l'efemèride de la setmana (pàgina 5), que parla de l'aniversari del traspàs (el 1955) del bisbe Perelló de Vic. La nota diu Pere Perelló, però era Joan Perelló. L'error potser ve del fet que, com que pertanyia a la congregació dels Sagrats Cors, en el temps del seu episcopat molt sovint se l'anomenava *pare* Perelló. I de *pare* a *Pere*...

FLORENCI CRIVILLÉ i ESTRAGUÉS
Ripoll

Rectificació

M'han passat la nota del Sr. Florenci Crivillé, en què rectificava el nom del bisbe de Vic, monsenyor Joan Perelló. Efectivament té raó. No sabia explicar per què em vaig confondre i va sortir publicat *Pere*. Li demano disculpes, i ahora li agraeixo la seva atenció i que s'hagi pres la molèstia d'advertir-nos de l'errada. Moltes gràcies.

JOAN PALLARÈS-PERSONAT
Barcelona

Sínode vocacional

Tothom sap que el Papa ha convocat un sínode especial per tractar sobre el tema, espinós, de les vocacions a l'Església. Entre el 3 i el 28 d'octubre bisbes d'arreu del món es reuniran per treballar sobre *Els joves, la fe i el discerniment vocacional*. Una reunió d'aquesta mena ha de dur a conclusions vàlides per a tots els cristians, però potser el més important és tota la feina preparatòria que cal fer. L'ambient presinodal que afecta tota l'Església és molt útil per reflexionar sobre el tema que es tracta.

En aquest ambient Rialp ha publicat recentment un llibre, escrit per José Manuel Fidalgo, que fa una reflexió molt interessant. Cal imaginar que a l'assemblea sinodal sorgiran reflexions teòriques i potser, sobretot, de tipus pràctic.

La preocupació que s'estén a grans estrats de la vida de l'Església és que cada cop hi ha menys vocacions en tots els ordes de la vida eclesiàstica, especialment vocacions sacerdotals per la necessitat que en té la comunitat cristiana.

JUAN GARCÍA RODRÍGUEZ
Cáceres

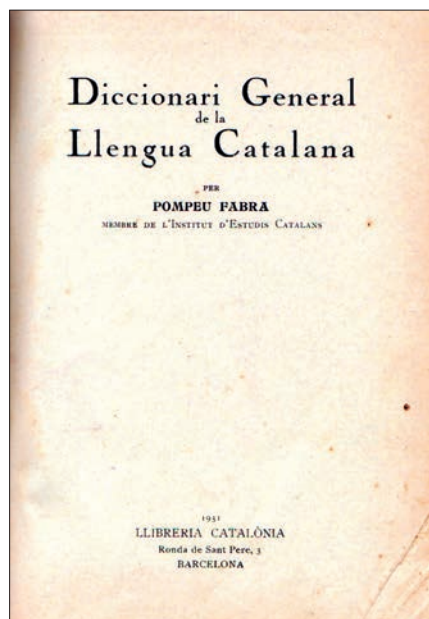
Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

CARME RUBIO

Coautora del llibre «Tant de gust... senyor Fabra»

En l'Any Pompeu Fabra

Portada de la primera edició del «Diccionari General de la Llengua Catalana» (1931).

Es va dedicar completament a l'estudi de la llengua catalana

Estudiosos i la societat en ple van acceptar la seva reforma

A l'hora de parlar de Pompeu Fabra, el que ens permet comprendre més bé la rellevància de la seva personalitat és rellegir la seva biografia des de la nostra perspectiva d'avui. Fabra, que havia cursat la carrera d'enginyer, es va acabar dedicant completament a l'estudi de la llengua catalana —una tasca sorprenent en el seu temps per la situació en què es trobava aquesta llengua: desmanegada, sense normes comunes, pràcticament no utilitzada en l'escriptura, absent de l'ensenyament, etc.— i va decidir convertir-la en una eina útil per a tota la societat.

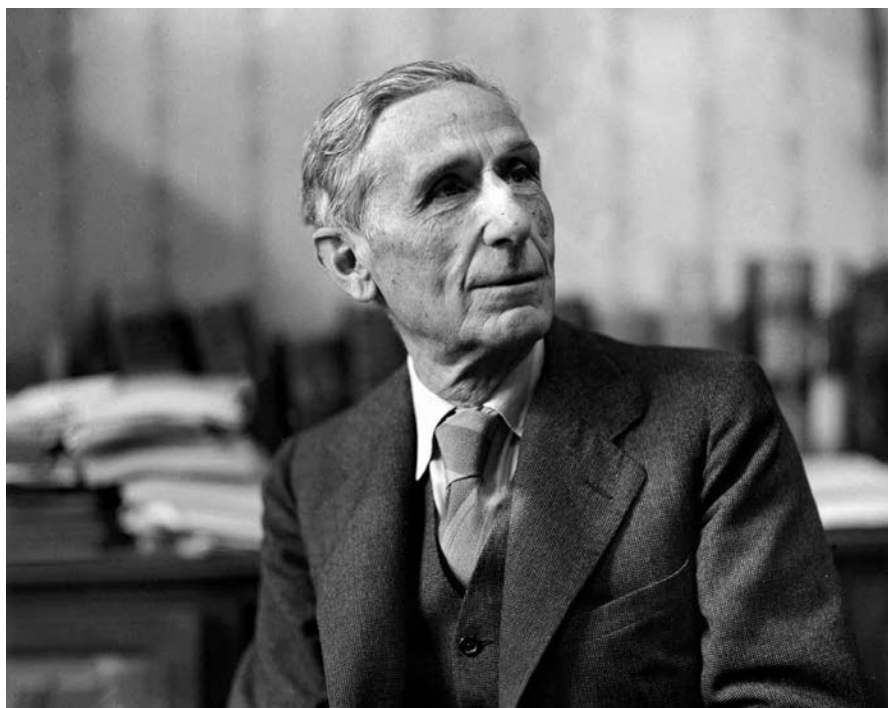
Des de la seva condició d'investigador i professor, li hauria pertocat viure una existència metòdica i discreta. Ell mateix era conscient que aquest era el seu estil de vida i, per això, quan el seu amic i biògraf Josep Miracle li va demanar permís per fer-li la biografia, Pompeu Fabra li va contestar: «Si la vol fer, faci-la; però li adverteixo que no podrà dir res de mi, perquè sóc

un home gris sense relleus, sense biografia.»

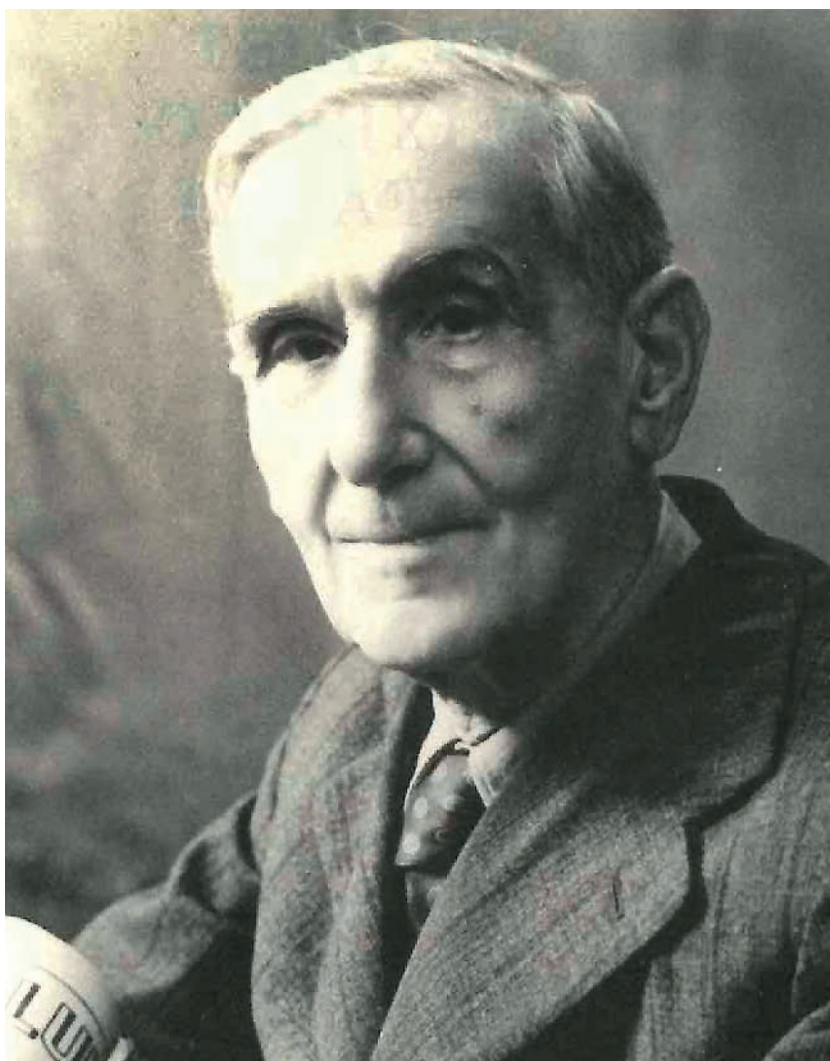
Extraordinari treball lingüístic

Contra el que ell mateix pensava, Pompeu Fabra no va ser en absolut un home gris, i no ho va ser entre altres raons pels resultats extraordinaris del seu treball lingüístic, per les circumstàncies que va viure i per la seva reacció personal davant de tots aquests fets. Si es mira la seva obra, ja és molt singular que Fabra es proposés modernitzar la llengua catalana, molt malmesa al llarg dels segles, i construís un corpus lingüístic sòlid i rigorós, la validesa del qual arriba fins avui: les normes ortogràfiques, les gramàtiques i els diccionaris.

A més, la publicació d'aquestes obres va provocar una gran resistència per part d'alguns dels seus col·legues, de molts escriptors i, en general, d'una part de la intel·lectualitat del seu temps. Així, per exemple, va ser molt sonada la baralla amb el gran filòleg mallorquí,

Pompeu Fabra era conegut amb el sobrenom d'El Mestre.

Fabra va modernitzar la llengua catalana.

Fabra es va convertir en el símbol de la catalanitat a l'exili

mossèn Antoni Maria Alcover, estudiós dels dialectes catalans i, entre altres obres, autor del diccionari que porta el seu nom. Alcover, que era de temperament extravertit i fogós, va criticar ostensiblement les propostes de Fabra, sense que aquest respongués mai als seus atacs.

A la fi, els dos lingüistes van fer les paus el 1926, com explica Francesc B. Moll a les seves memòries: «El fet és que Fabra no es va negar a rebre la visita del seu antic adversari, sinó que l'acollí amb gran deferència i amb mostres ben visibles de satisfacció.»

Altres escriptors que no acceptaven les reformes fabrianes van ser figures com Apel·les Mestres, Víctor Català o Àngel Guimerà. Ara bé, tots els seus detractors van anar claudicant per raons diverses, la més important de les quals

era el tarannà tolerant, serè i alhora ferm de Pompeu Fabra, amb el qual es guanyava el respecte i la consideració de tothom. Perquè en el seu cas el més extraordinari va ser aconseguir que, a la fi, els estudiosos de la llengua i la societat catalana en ple acceptessin la seva reforma.

Esdeveniments històrics trasbalsadors

També li va impedir ser un home gris el fet d'haver viscut en primera fila els esdeveniments històrics més trasbalsadors del segle XX. En un primer moment, la dictadura de Primo de Rivera, que va suprimir les institucions catalanes, i que de retruc li va fer perdre la càtedra de Llengua Catalana. Però el Mestre, el sobrenom amb què era conegut, va continuar desenvolupant la seva activitat en molts altres fronts: les Oficines Lexicogràfiques, l'Ateneu Barcelonès, etc.

Més endavant, durant la Segona República i arran dels Fets d'Octubre del 1934, va ser detingut i empresonat juntament amb altres intel·lectuals i polítics. I quan va esclatar la Guerra Civil, Fabra va continuar desplaçant-se a Barcelona —des de la mateixa ciutat o des de Sant Feliu de Codines— per anar a treballar, amb dificultats i perills per a la seva vida, fins al gener del 1939, quan va emprendre el camí de l'exili. Tenia 71 anys i la premonició que no podria tornar a Catalunya, i per això s'acomiadà dels amics dient: «Me'n vaig a morir a França.»

Des del sud de França, Pompeu Fabra es va convertir en el símbol de la catalanitat a l'exili. Va formar part dels organismes que va crear la Generalitat expatriada i va continuar treballant sense defallença en condicions molt complicades. Per tot això, sobretot en les circumstàncies que vivim avui, emociona recordar la vida de Fabra i el seu lema —la frase que va dirigir als estudiants a Perpinyà el 1947— es torna ple de sentit: «Cal no abandonar mai la tasca ni l'esperança». El Mestre moria l'any següent a Prada de Conflent, on hi ha la seva tomba.

Aquesta formació interpreta el cant litúrgic de la catedral de Barcelona

Quinze anys del Cor de Cambra Francesc Valls

BARCELONA
Eduard Brufau

En la litúrgia cristiana, el cant no és cap element decoratiu; és el vehicle privilegiat pel qual s'expressa la Paraula. Quan es canten els salms, els himnes o fins i tot misses senceres s'expressa la bellesa insondable del misteri del Déu trinitari, creador i redemptor de la humanitat.

La catedral de Barcelona fa anys que va prendre consciència de la importància de dignificar les celebracions litúrgiques amb un cant interpretat de manera excel·lent. Amb aquesta finalitat l'any 2003 es va crear el Cor de Cambra Francesc Valls, format per un grup estable d'entre vuit i dotze cantants. Actualment dirigida per Pere Lluís Biosca, el repertori d'aquesta formació se sol centrar en la música antiga, sobretot en peces barroques i renaixentistes.

El director destaca que, precisament, «una de les tasques que ens proposem és recuperar obres inèdites dels antics mestres de capella de la catedral de Barcelona, que tornem a introduir en la litúrgia. Aquesta recuperació és possible gràcies a l'arxiu catedralici, afortunadament molt ric i ben conservat». De fet, el compositor que dona nom al cor, Francesc Valls (1671 – 1747), va ser

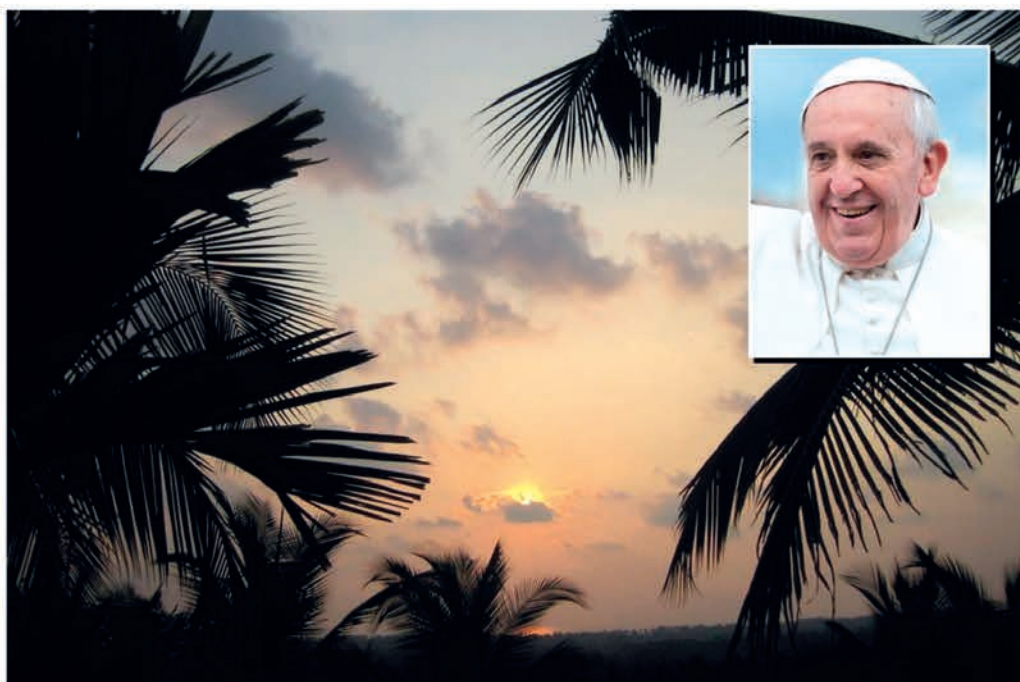
un destacat mestre de capella de la catedral barcelonina. Una de les composicions que el Cor de Cambra Francesc Valls ha recuperat de l'arxiu i ha tornat a sonar a la nau de la catedral és el Cant de la Sibila. Interpretat des de fa deu anys just abans de començar la Missa del Gall, aquesta peça és una de les que ha tingut més repercussió entre el públic i els fidels.

La presència del Cor de Cambra Francesc Valls, però, no es limita a les grans solemnitats; es fa present a les celebracions litúrgiques diàries de la catedral, amb més de 350 oficis anuals. A més, també participa setmanalment a les misses internacionals que tenen lloc a la basílica de la Sagrada Família. Així mateix es fa present a la missa de Sant Jordi que cada any, amb motiu de la festa del patró de Catalunya, es fa al Palau de la Generalitat. Precisament amb motiu del quinzè aniversari de la formació, el cor ha recuperat les Completes de Sant Jordi del músic Joan Pau Pujol (1570 – 1626), compostes expressament per a l'ofici que des d'antic se celebra al Palau de la Generalitat.

A part de les celebracions litúrgiques, el Cor de Cambra Francesc Valls també ofereix alguns concerts de música religiosa. Enguany, per exemple, ha interpretat el Rèquiem de Mozart acompanyat per l'Orquestra Simfònica Camera Musicae a la mateixa catedral de Barcelona i altres esglésies; ha participat al festival Internacional d'Orgue de Montserrat i al Festival de Rudolstadt, Alemanya.

Més informació:
corfrancescvalls.org

14

FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «Laudato Si'» — «Lloat sigueu» —

26 LES TECNOLOGIES BIOLÒGIQUES no estan exemptes de riscos

Segons Francesc, **la intervenció humana en vegetals i animals pot redundar en benefici d'un individu, i fins i tot del conjunt de la humanitat, però aquesta intervenció no sempre és moralment acceptable.** Fer patir inútilment els animals i sacrificar les seves vides sense necessitat ha de ser considerat contrari a la dignitat humana. «*Les experimentacions amb animals només són legítimes mentre es mantinguin en límits raonables i contribueixin a cuidar o salvar vides humanes*» (LS 130). Per això, ens ha invitat a repensar contínuament els objectius, els efectes, el context i els límits ètics de la intervenció humana en els vegetals i els animals, i subratlla que aquesta intervenció es «*una forma de poder, amb riscos alts*» (LS 131).

Estem afrontant una qüestió extraordinàriament delicada i sensible, i pot ser oportú que deixem de banda els prejudicis i **reconeguem humilment que l'ètica no ha estat sempre present en la nostra manera de tractar els animals.** Qui gosarà negar-ho?

D'altra banda, Francesc mateix admet que no és fàcil emetre un judici general sobre les intervencions humanes en animals o vegetals que han estat possibles gràcies als avenços de la ciència i de la tècnica; són una expressió de la riquesa de la creativitat humana l'exercici de la qual no ha de ser impedit, com tampoc no pot ser prohibit a l'artista el desplegament de la seva capacitat creadora. Sant Joan Pau II ens ha recordat que tota intervenció legítima actuarà en la natura «*amb la finalitat d'ajudar-la a desenvolupar-se segons el seu propi caràcter, que és el de la creació tal com Déu l'ha volgut*» (LS 132).

L'ús de les anomenades tecnologies biològiques no està exempt de riscos, i mai no podrem deixar de banda les exigències de la *bioètica*; aquesta ciència ajuda a conèixer els límits del progrés biològic i mèdic, com també la seva repercussió en la societat i en els seus valors. A més, no serà sobrer recordar que «*els riscos no*

sempre poden ser atribuïts a la tècnica mateixa, sinó a la seva aplicació inadequada o excessiva» (LS 133). El que realment importa és que la intervenció humana no constitueixi un atemptat contra la natura.

27 Cal que L'ÈTICA determini el comportament de tots els éssers humans

Francesc acaba aquest capítol tercer amb unes reflexions summament suggeridores, si bé ell mateix reconeix que es tracta d'un problema complex, i que **la valoració ètica del comportament humà no sempre és fàcil ni és a l'abast de tothom**. «*Es difícil emetre un judici general sobre el desenvolupament dels organismes transgènics, vegetals o animals, mèdics o agropecuaris, ja que poden ser molt diversos i requerir consideracions específiques*» (LS 133).

Aquesta valoració ètica reclama objectivitat en el plantejament de la qüestió que sigui sotmesa a debat i, sobretot, absència de prejudicis per part de tothom i coherència i honradesa en els qui intervinguin en el debat.

Per això, **Francesc denuncia els qui no posen damunt la taula tota la informació necessària, o bé la seleccionen d'acord amb els propis interessos**, siguin polítics, econòmics o ideològics. Amb aquest comportament impedeixen que les qüestions siguin tractades considerant totes les variables pertinents. «*Cal disposar d'espais de discussió on tots aquells que d'alguna manera se'n podrien veure directament o indirectament afectats —agricultors, consumidors, autoritats, científics, empreses productores de llavors, poblacions veïnes als camps fumigats i d'altres— puguin exposar els seus problemes i preocupacions i accedir a informació àmplia i fidedigna per prendre decisions tendents al bé comú present i futur*» (LS 135).

No ha dubtat a manifestar molt clarament que **no tots els qui mostren una sensibilitat exquisida quan exigeixen el respecte necessari a la integritat del medi ambient**, i que són contraris a l'experimentació amb animals, **en canvi no apliquen els mateixos principis quan es refereixen a la vida humana**. «*Se sol justificar que es traspassin tots els límits quan s'experimenta amb embrions humans vius. S'oblida que el valor inalienable d'un ésser humà va més enllà del grau del seu desenvolupament*». Ha afegit: «*Quan la tècnica ignora els grans principis ètics, acaba considerant legítima qualsevol pràctica. [...] La tècnica que prescindeix de l'ètica difícilment serà capaç de posar límits al seu poder*» (LS 136).

«És preocupant que alguns moviments ecologistes defensin la integritat del medi ambient, i amb raó reclamin certs límits a la recerca científica, però que no apliquin aquests mateixos principis a la vida humana» (LS 136).

- Coneixes fets concrets en els quals la intervenció humana en la vida dels animals no respecta les exigències ètiques més elementals?
- Et consideres capaç d'emetre judicis ètics sobre qüestions relatives a l'experimentació amb embrions humans?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS

El plàstic de les platges finalment acaba als oceans.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Hem de continuar protestant contra l'ús excessiu dels plàstics

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Em direu que em faig pesat. I potser teniu raó. Però a mesura que rebo més notícies sobre el tema em venen més ganes de parlar-ne i crec que no és inútil fer-ho. La Unió Europea ha engegat una estratègia perquè s'incrementi el reciclatge dels residus de plàstic. Fer que l'any 2030 ja només hi hagi envasos d'aquest material que siguin reciclables. Benvinguda sigui aquesta proposta! Que tingui èxit. També es parla de reduir el nombre dels plàstics d'un sol ús. Ho aconseguirem? Mireu, és que el problema ja és de debò ben greu. Parlant només del nostre continent, es calcula, segons dades de la Comissió Europea (CE), que cada any van a parar als mars i oceans europeus entre 160.000 i 500.000 tones de plàstics. Una part d'aquests residus acaba desintegrant-se en partícules diminutes que són ingerides pels peixos, i que estan presents en les nostres dietes alimentàries. D'altra banda, si no canviem la manera de tractar i utilitzar els plàstics, ens diu la mateixa CE, cap al 2050 hi haurà més plàstic que peixos al mar.

Tot això ens ha de fer pensar i col·laborar en el que calgui. És evident que cal començar per no fer ús dels plàstics quan no calgui. Un

decret de l'Estat espanyol ha establert que s'eliminin les bosses de plàstic d'un sol ús als supermercats abans del 2020. S'hauran d'anar substituint per bosses gruixudes o compostables. No cal dir que ens alegrem que sigui així. Ja veurem si es compleix del tot. Però la crida és urgent arreu del món.

Per això, gràcies a Déu, ja hi ha organitzacions que vetllen per la restricció dels productes amb plàstics. Són la United Plastic Nations i Footprint. També cal afegir-hi que diverses ONG de defensa del medi ambient han organitzat campanyes que adverteixen sobre els devastadors efectes que produeix el plàstic al nostre planeta i a la salut humana. Pel que fa a la United Plastic Nations, des del maig passat està fent accions en diverses cadenes de supermercats diferents, accions que no són, és clar, contra els establiments, sinó per informar sobre la problemàtica.

I des de *Catalunya Cristiana* penso que també podem ajudar aquestes campanyes parlant, amb plena objectivitat, de com està la cosa. Que els lectors ens comprenguin i hi aportin també el seu granet de sorra rebutjant, quan calgui, els embalatges de plàstic. Oi que sí?

JOAN PALLARÈS-PERSONAT

Historiador

jpallarespersonat@gmail.com

GENT DE CASA

Josep Macià i Macià

Nascut a Barcelona, a Ciutat Vella, el 19 de febrer del 1909, Josep Macià va pertànyer a aquella generació que la guerra va trencar per la meitat. El seu pare havia estat periodista i ell va ser sempre un lletraferit. És així que, decantant-se cap al teatre i el periodisme des de ben jove al barri de Sants on va anar a viure, va començar a treballar en el ram de les arts gràfiques.

Mobilitzat el 1937, entre d'altres fronts de guerra va participar a la batalla de l'Ebre i el 1939 va ser represaliat, de manera que li va ser difícil reincorporar-se al món laboral. Finalment va continuar treballant en el món de la impressió i el 1946 es va casar amb Pilar Gràcia Cabré, amb qui tindria una filla, la Maria Carme.

Si des d'adolescent havia mos-

trat una gran passió per l'espectacle participant, fins al parèntesi de la guerra, en representacions teatrals i de sarsuela, és a partir del 1944 quan comença a escriure regularment. En la seva producció literària s'han de comptar dues sarsueles, cinc novel·les, dotze obres de teatre, la traducció al català d'*Oblida els timbals*, d'Ana Diosdado, així com un programa de televisió i nombrosos textos per a la ràdio, contes i nombrosos articles periodístics.

El 1960 es va traslladar a l'Hospitalet de Llobregat i va continuar vinculat al teatre. Va dirigir els quadres escènics de *Sant Ramon*, a Collblanc, *Pimpinela*, a la Torrassa, o el *Centre Moral Santiago Apòstol*, a Santa Eulàlia, tasca a la qual cal afegir la de jurat en nombrosos certàmens. Va ser el darrer president de FESTA (Foment de l'Espectacle Selecte i Teatre Amateur), entitat que fundà i presidí el 1949 Tomàs Roig i Llop que agrupava els nombrosos grups teatrals de casals parroquials, centres morals, casinos, etc. Aquesta entitat la van fundar i legalitzar en aquella època sotmetent prèviament els estatuts

a l'aprovació del bisbe Modrego, que donà la conformitat i nomenà consiliari mossèn Plàcid Armengol.

A l'Hospitalet va fer una gran tasca periodística com a corresponsal de *Solidaridad Nacional*, *Tele-Express*, *Mundo Diario*, *La Vanguardia* i *Avui*, i també en premsa local de la ciutat. Era un temps difícil per al periodisme, però reeixí a l'hora de denunciar nombrosos temes sobre el desgavell urbanístic i especulatiu, cosa que també va fer a través de cròniques radiofòniques.

Josep Macià també col·laborà no només en el vessant periodístic, sinó també en el cultural, i en diverses emissores barcelonines com ara Ràdio Joventut, Ràdio Espanya, Ràdio Nacional d'Espanya i la local de Ràdio l'Hospitalet.

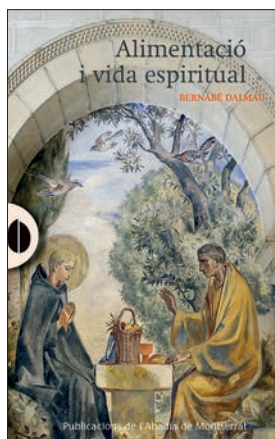
Jubilat, va seguir escrivint i col·laborant en diverses iniciatives, i es va mantenir atent a l'actualitat fins als darrers moments, tot i que amb la salut molt malmesa seguia fidel a la seva gran vocació. Va morir a l'Hospitalet de Llobregat el 1991 i posteriorment la seva esposa i la seva filla van llegar la seva documentació a l'Arxiu Històric Municipal de l'Hospitalet de Llobregat.

RAIMON PANIKKAR I PINCHAS LAPIDE

¿Parlem del mateix Déu? Un diàleg
Fragmenta, 2018, 116 pàg.

Hi ha una màxima rabínica segons la qual cada controvèrsia té tres cares: la teva, la meua i la cara correcta. Fent-se seva aquesta sentència, Pinchas Lapide, jueu, i Raimon Panikkar, cristià, hindú i budhista, dialoguen en profunditat sobre Déu, però també sobre l'ateisme, el fonamentalisme, el mal, la Bíblia, les escriptures vèdiques o la mística.

BERNABÉ DALMAU

Alimentació i vida espiritual
Publicacions de l'Abadia de Montserrat, 2018, 72 pàg.

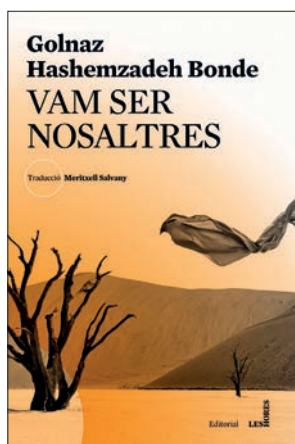
Unir dos conceptes com són els d'alimentació i espiritualitat és voler desvetllar la fam del qui aspira a donar un contingut més elevat a una funció humana elemental per sobreviure. Dins de l'espiritualitat cristiana, les arrels bíbliques ens porten imperceptiblement al llenguatge de l'àpat, del banquet com a expressió d'una comunió del creient amb Déu.

JAUME ANGELATS MORATÓ

(ed.)
L'ull de la violència
Claret, 2018, 178 pàg.

Quan un grup de persones comparteixen pensaments i perspectives sobre una temàtica com és la violència, el resultat ha de ser un text plural i simfònic. Intenten donar resposta a qüestions com: resol res la violència?, Es pot desactivar la violència que es justifica com a resposta proporcionada? Es pot construir un gran projecte de pau?

GOLNAZ HASHEMZADEH BONDE

Vam ser nosaltres
Les Hores, 2018, 228 pàg.

La Nahid té gairebé cinquanta anys quan rep el diagnòstic de càncer. La notícia fa que s'hagi d'encarar amb la gran paradoxa de la seva vida: la lluita contra la mort i la ineludible sensació de viure en un temps prestat. Es tracta d'una reflexió sobre els vincles poderosos i de vegades agonitzants entre mares i filles, un crit d'esperança d'un futur millor.

CLARA QUERALTÓ

El que pensen els altres
Proa, 2018, 200 pàg.

L'amistat entre dues nenes òrfenes que ha durat tota la vida, l'avia que pren consciència de la seva malaltia o el fill que ha hagut d'aprendre a viure amb una mare addicta són alguns dels punts de partida d'aquest recull de contes. Uns personatges que se submergeixen en situacions i emocions íntimes lligades a sentiments universals: la por, la decepció, el dubte...

ANGELA J. HANSCOM

Equilibrats i descalços
Angle, 2018, 254 pàg.

La terapeuta Angela J. Hanscom proposa recuperar el contacte amb la natura i el joc a l'aire lliure com a part imprescindible del desenvolupament físic i psicològic dels infants, atès que comporta enormes beneficis. Millora la motricitat i les habilitats emocionals i cognitives, reforça el sistema immunològic i incrementa la seguretat en ells mateixos.

CRÍTICA TEATRAL

ANDREU SOTORRA
andresotorra@gmail.com

Fer visible el «dol perinatal»

L'Hospital Vall d'Hebron i altres hospitals catalans han posat en marxa una iniciativa per acompanyar les parelles que viuen l'anomenat *dol perinatal*, és a dir, haver patit la mort d'un fill durant el procés de gestació o just després de néixer. La iniciativa consisteix a muntar unes petites capses amb records del nadó perdut: una frase, la polsera, una empremta...

La notícia connecta amb una de les obres que han marcat la temporada teatral que tanquem i que demana urgentment una reposició: *Una gossa en un descampat*, de Clàudia Cedó (Banyoles, Pla de l'Estany, 1973). És un text que parteix de la pròpia experiència de l'autora i que ha ajudat a fer visible una rea-

litat que sovint queda reclosa en el nucli de la parella que la viu.

Allò que és tan habitual al cinema, que les llàgrimes envaeixin els ulls dels espectadors, no ho és tant al teatre. Aquí sí. I malgrat que la concepció de l'obra fuig de caure en l'ham lacrimogen i té valuosos elements teatrals, crec que no pot evitar que el que explica penetri més endins de la simple funció *voyeurista* dels espectadors.

Una gossa en un descampat explica la compromesa decisió de voler o no voler veure el nadó mort per reconèixer-lo i poder acomiadar-se'n. Aquesta és la part de l'obra que connecta amb el realisme. Però l'autora juga amb la creació fantàstica d'un paisatge desolat on entre deixalles, plàstics, pneumàtics i residus d'escombraries hi pot haver també rastre de vida, d'amor, de màgia, de por, d'alè poètic i, sobretot, d'esperança.

A més —i aquesta és la troballa essencial— Clàudia Cedó desdobra la protagonista: la mare que es troba en el dilema d'escollir sobre el seu embaràs i la seva pròpia consciència, la seva ombra, la que l'interroga, l'empeny, li exigeix o li retreu tot allò que ha de pensar, fer, decidir i acabar portant a terme. La direcció de Sergi Belbel ha arrodonit amb delicadesa una dramaturgia que, es posi en mans de qui es posi, d'ara endavant sempre cal que ho faci amb l'advertiment de *fràgil*.

Vicky Luengo i Maria Rodríguez han alternat els papers de la mare protagonista i la seva consciència. / © Kiku Piñol

«UNA GOSSA EN UN DESCAMPAT»,
de Clàudia Cedó.

INTÈRPRETS: Pep Ambrós, Anna Barrachina, Queral Casasayas, Vicky Luengo, Xavi Ricart i Maria Rodríguez.

DIRECCIÓ: Sergi Belbel.

SALA BECKETT, Barcelona.

Pròxima reposició.

AMB BON HUMOR

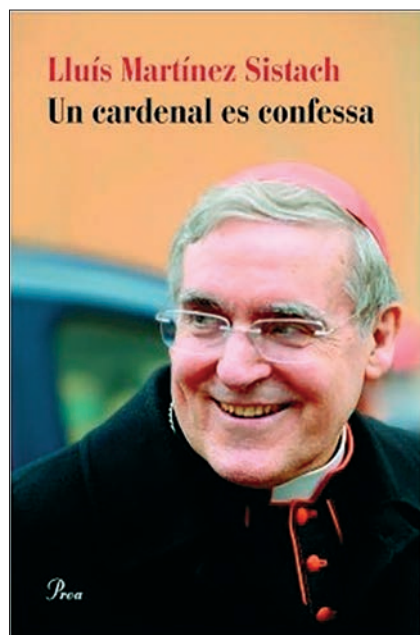

CRÍTICA LITERÀRIA

FERRAN BLASI BIRBE
Capellà i escriptor

Riquesa interior

LLUÍS MARTÍNEZ SISTACH
Un cardenal es confessa
Proa, 2017, 267 pàg.

La col·laboració de sengles periodistes amb dos Pontífexs romans — Vittorio Messori amb Joan Pau II, que és a l'origen de *Travessant el llindar de l'esperança*, i Peter Seewald amb Benet XVI, que l'acompanya a *Déu i el món* o *La sal de la terra*— seran vistes per alguns lectors de l'obra que ara examinem com una referència que pot haver estat útil per a la seva preparació.

La llarga experiència professional de Jordi Piquer i la completa coneixença del tema i de la persona amb qui parla —el que ha estat el cardenal arquebisbe de Barcelona Dr. Lluís Martínez Sistach— han fet possible que aquest llibre sigui el que és i que sigui un bon retrat del personatge i de la seva riquesa interior. I una il·lustració de la seva participació en aquells sectors de la vida pública en els quals li ha tocat per voluntat de Déu desenvolupar la seva funció.

Pensem de manera particular en la seva vàlua com a jurista i teòleg, en la seva presència personal en el Concili Vaticà II, la seva tasca de pastor com a bisbe i arquebisbe a Tortosa, Tarragona i Barcelona, i com a cardenal en diversos organismes de la cúria romana, especialment al més alt tribunal, el de la Signatura Apostòlica, sense oblidar les anades a diversos continents per ser investit doctor *honoris causa* en diverses universitats o la participació en la temàtica de la pastoral de les grans ciutats.

Un important pròleg del cardenal Gianfranco Ravasi, president del Consell Pontifici de la Cultura, demostra que no solament ha entès les coses que l'autor ha dit de manera expressa, sinó les que ha insinuat sobre la història, la cultura, les possibilitats de desenvolupament humà dels àmbits que es descriuen. Es pot considerar com una prova de la seguretat que un lector amb interès i capacitat per comprendre aquests temes també copsarà el missatge del llibre.

Així s'entén que el cardenal, amb el seu amor entranyable a la seva ciutat i arxidiòcesi, i al seu país, i amb el coneixement del tarannà i dels valors de la seva gent, hagi tingut una resposta positiva a les invitacions a diverses col·laboracions romanes a Barcelona, i molt particularment a la vinguda del papa Benet XVI el novembre del 2010 a Barcelona, amb el fet històric de la dedicació del temple de la Sagrada Família i d'una visita a l'Hospital del Nen Déu.

RAUXA

Una vida total

Sembla que els antics romans marcaven els dies bons que havien tingut amb una pedreta blanca i els desfavorables amb una de negra. Com si la vida es tractés d'un joc d'atzar, o a tot estirar d'estratègia, l'objectiu era que al final de la partida hi hagués més pedretes de color blanc que de negre. Una sola pedreta fosca de més invalidava tota la vida, s'hagués fet el que s'hagués fet.

Aquesta estranya manera de fer balanç vital sembla vigent avui quan tan sovint es diu que la vida està feta de petits moments, d'instantants de felicitat, d'il·lusions que donen sentit a l'existència. És indubtable que un sopar amb amics, una xerrada distesa, una bona lectura o un dia al camp són moments beneficiosos i totalment necessaris. Però la vida humana només pot tenir sentit presa en la seva totalitat, i no pas com uns fragments aïllats, encara que siguin bonics de recordar. El que val la pena és la vida sencera, com un tot des del principi fins al final; això inclou no només els moments d'esbarjo o de pau i tranquil·litat, sinó també les tragèdies i el dolor. Qui viu, tard o d'hora patirà, i d'això no se'n pot fugir. Rebutjar el dolor és rebutjar la vida mateixa i considerar-la una càrrega molesta, en lloc d'assumir-la com un do preciós malgrat el patiment. Altrament, quedar-se només amb els moments agradables redueix la vida a un trist, buit i desesperat exercici de comptabilitat a la recerca de pedretes blanques.

EDUARD BRUFAU

Agenda

Internet

PREGÀRIA

El web <https://oracioncontinua.com> pretén acompanyar els educadors escolapis que han descobert en la pregària dels nens un camí per viure amb l'autenticitat i simplicitat dels més petits la Veritat de l'Evangeli.

Barcelona

MONESTIR DE PEDRALBES

El **diumenge 9 de setembre**, a les 12.30, visita als tresors del monestir (tel. 932 563 427).

ASSOCIACIÓ AMICS DELS ÀNGELS

El **dissabte 6 d'octubre**, de 9.00 a 14.15, jornada interreligiosa *Dona i religió* amb Rafael Méndez, Linda G. Jones, Raquel Bouso i Moriah Ferrus. Més informació: www.as-socangels.entitatsbcn.net, infoamicsdelsangels@gmail.com.

SANT TOMÀS

El **cap de setmana del 9 a l'11 de novembre**, a Barcelona, VI Simposi d'Estudis Tomístics *Ser y vida moral* en el 50è aniversari de l'*Humanae vitae* i el 25è de *Veritatis splendor*. Inscripcions: simposio@istomas.org.

Girona

LES FONTS DE SALITJA

El **diumenge 2 de setembre**, a les 12.15, aplec de l'ermita de la Mare de Déu de les Fonts de Salitja: missa i cant dels goigs.

NATIVITAT DE MARIA

El **dissabte 8 de setembre**, festa de la Nativitat de Maria al santuari de la Mare de Déu de la Misericòrdia de Canet de Mar: misses a les 8.00, 12.00 i 19.30 (presidida per Mons. Francesc Pardo).

CATEDRAL

El **dissabte 8 de setembre**, a les 19.00, aplec de la Mare de Déu de Gràcia i Bell-Ull al claustre de la catedral de Girona; benedicció d'herbes remeieres i cant dels goigs.

Solsona

MUSEU DIOCESÀ I COMARCAL DE SOLSONA

El **dissabte 8 de setembre**, a les 11.00, activitat familiar teatralitzada *El tresor de l'Andreu de cal Xic*. Reserves: tel. 973 482 101.

Tarragona

LA BRUFAGANYA

El **dissabte 8 de setembre**, a les 21.30, concert del Duo Delis (Irma Bau, violoncel, i Irina Veselova, piano) amb obres de Grieg, Bloch i Piazzola al santuari de Sant Magí de la Brufaganya.

ORDENACIÓ SACERDOTAL

El **diumenge 9 de setembre**, a les 18.00, l'arquebisbe Jaume Pujol confereix l'orde del presbiterat a Mn. Antonio Rodríguez a la catedral de Tarragona.

Tortosa

CINCTORRES

El **dilluns 3 de setembre**, a les 11.45, a l'ermita de la Mare de Déu de Gràcia de Cinctorres, celebració dels 150 anys de la primera pedra.

SORITA

El **dissabte 8 de setembre**, a les 10.15, representació de l'àngel i el dimoni i missa solemne a l'ermita de la Mare de Déu de la Balma (Sorita).

Vic

COVA DE MANRESA

Del **dimarts 11 de setembre al dijous 20**, exercicis amb les Benaurances amb Adolfo Chércoles, s.j. Més informació: tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè els joves africans tinguin accés a l'educació i al treball en els seus països

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions
Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: P. J. Armengou, Pilarín Bayés, Ferran Blasi, Jaume Castro, Quique Fernández, Antonio Gil, Joan Guiteras, Joan A. Mateo, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, F. Xavier Parés, Quique, Hilari Raguer, Jesús Renau, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Carme Rubio, Lluís Serra, Leticia Soberón, Josep M. Soler, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraia

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francesc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giral (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.
Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

EDUARD BRUFAU

Un de cada quatre nens catalans és pobre. Aquesta proporció dona una idea de la marginalitat en què viu gran part de la població. Si la situació no empitjora és gràcies a les persones i entitats socials, moltes cristianes, que per vocació es dediquen a atendre i formar les famílies més desestructurades, sobretot els infants i els joves. Aquesta és la tasca de Raül Lerones, psicòleg, teòleg i educador social. Al capdavant del centre salesià Martí-Codolar des de fa quinze anys, ens parla de l'última iniciativa de l'entitat: Marticoffee, una cafeteria en què tot el personal està format per joves en procés d'inserció sociolaboral.

Quin perfil de joves els arriba?

A la Plataforma d'Educació Social Martí-Codolar tenim diversos projectes, un dels quals és el sociolaboral. Ens arriben nois d'un ambient social problemàtic, que han crescut en la desestructuració familiar i sovint en un entorn amb consum de drogues. Han tingut un fracàs rotund a l'ESO i volen trobar feina, però és impossible perquè els falten competències i hàbits. A Martí Codolar cursen tot un itinerari sociolaboral de formació i inserció personalitzat que varia segons les mancances de cadascú.

Quina formació els ofereixen?

Tenim diversos programes de formació i inserció (PFI): domòtica per a disseny de cases intel·ligents, cuina, ajudant de cuina i cambrers. El que fem és formar-los en aquests àmbits i deixar-los en una empresa que cregui en ells. El gran objectiu és fer-los autònoms laboralment, perquè la millor teràpia per a aquests nois del carrer és trobar feina, sentir-se útils i veure que algú hi confia. Alhora, els tallers de formació són una manera d'estructurar la persona per tal que agafi hàbits. No som una empresa de treball temporal. En tot el que fem hi ha una implicació personal; ens estimem aquests nanos.

Com neix la idea de Marticoffee?

Els nostres joves són poc competitius, de manera que moltes empreses no els volen. Vam pensar de crear una empresa pròpia i per això vam obrir aquesta cafeteria al barri del Guinardó, que hem inaugurat aquest

Raül Lerones, director de la Plataforma d'Educació Social Martí-Codolar Salesians Sant Jordi

«No som una empresa de treball temporal; ens estimem aquests nanos»

estiu. A Marticoffee hi treballen quatre persones contractades que han sortit de la nostra formació. La idea és que aquesta primera realitat laboral sigui un trampolí cap al món empresarial hotel·ler. Per als nois és una experiència important, perquè a Marticoffee treballen en un negoci real: han d'atendre els clients, servir, tractar amb una gran diversitat de persones...

Com es fa present l'esperit cristià?

Som una entitat salesiana i per tant cristiana. Tota l'atenció social, formativa i psicològica la fem a partir de la fe en Jesucrist i l'Església, i això ho fem explícit. Per això a Martí-Codolar oferim pregàries i eucaristies per als joves i se'ls convida a seguir Jesús. Molts d'ells és la primera vegada que en senten a parlar, i és inte-

ressant veure com se senten atrets per les ètiques de màxims i tot el que és autèntic. Aquesta és una tasca que per part nostra demana gratuïtat, perquè no sempre arribes a veure el que s'embres. Creiem que cal fer una pastoral explícita i prioritzar una mirada cristiana de la realitat. Per aquest motiu procurem que el personal que treballa amb nosaltres assumeixi aquest ideari. Hem de dir sense por que som creients, que som cristians. De vegades se m'ha demanat que sigui neutre, però com puc ser neutre amb un noi a qui se li ha mort un germà per sobredosi? Si li parlem de la fe en Jesucrist i de l'esperança cristiana li fem un bé.

MARTICOFFEE

Ronda del Guinardó, 209, Barcelona

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte

Tel. 934 092 700

info@clubmes.cat

www.clubmes.cat

DEL 10 AL 14 DE SETEMBRE

PELEGRINATGE A ASTÚRIES

Any Jubilar Marià al Santuari de Covadonga, Jubileu a Santo Toribio de Liébana

DEL 24 DE SETEMBRE a l'1 D'OCTUBRE

PELEGRINATGE a la PULLA

El sud d'Itàlia més autèntic i santuari Pare Pius

DEL 8 AL 19 D'OCTUBRE

SUD-ÀFRICA

El gresol multiracial més austral

DEL 13 AL 22 D'OCTUBRE

REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN

DEL 23 AL 30 DE NOVEMBRE

PALAUS MINOICS I MONESTIRS DE CRETA

DEL 3 AL 13 DE DESEMBRE

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

NOVEMBRE

DESEMBRE

NOVA YORK Llums de Nadal

ALPS ITALIANS Pessebres dels Alps

Club⁺amics

Organització tècnica

Ruth Travel GC 1478